

واژه های مصوب ژئوفیزیک: دفتر اول تا دوازدهم (تا پایان نیمه دوم ۱۴۰۰)

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
1	abnormal magnetic variation	تغییر مغناطیسی نابهنجار	انحراف بی‌هنجار سوزن قطب‌نما از نصف‌النهار مغناطیسی
2	absolute geopotential topography	عارضه زمین‌پتانسیلی مطلق	← عارضه زمین‌پتانسیلی
3	absolute gravity	گرانی مطلق	زُباش گرانشی واقعی روی سطح زمین یا هر سیاره دیگر
4	absolute gravity station	ایستگاه گرانی مطلق	نقطه‌ای مشخص، معمولاً در آزمایشگاه، که مقدار گرانی مطلق در آن تعیین شده است
5	absolute isohypse	خط هم‌ارتفاع مطلق	خطی که هم‌زمان فشار و ارتفاع از سطح میانگین دریا بر روی آن ثابت است
6	absolute magnetometer	مغناطیس‌سنج مطلق	دستگاهی برای اندازه‌گیری شدت میدان مغناطیسی بدون ارجاع به نتایج حاصل از دستگاه‌های مغناطیسی دیگر
7	absolute station	ایستگاه مطلق، ایستگاه گرانی مطلق	ایستگاه پایه‌ای ویژه اندازه‌گیری گرانی محلی یا رصدخانه‌های اندازه‌گیری گرانی مطلق
8	absolute-gravity instrument	سنج‌افزار گرانی مطلق	دستگاهی که گرانی مطلق را اندازه‌گیری می‌کند
9	acceleration of free fall	شتاب سقوط آزاد	← شتاب گرانی
10	acceleration of gravity	شتاب گرانی	شتاب یک جسم بر اثر زُباش گرانشی یک سیاره متد. شتاب سقوط آزاد acceleration of free fall گرانی ظاهری apparent gravity
11	acoustic log	نگاره صوتی	اصطلاحی عمومی برای نگاره‌هایی که از طریق انتشار امواج آکوستیکی تهیه می‌شوند
12	acoustic well logging	چاه‌نگاری آکوستیکی	اندازه‌گیری پیوسته سرعت انتشار موج با فرستادن گمانه، شامل آشکارساز و چشمه، به داخل چاه
13	acoustic-velocity log → sonic log		
14	acquisition footprint → geometry footprint		
15	acquisition imprint → geometry footprint		
16	aerial gravimetry	گرانی‌سنجی هوایی	اندازه‌گیری گرانی از داخل هواگرد
17	aerial magnetometry	مغناطیس‌سنجی هوایی	اندازه‌گیری زمین‌مغناطیسی از داخل هواگرد متد. مغناطیس‌سنجی هواپرد airborne magnetometry
18	aerogravity corrections	تصحیح‌های گرانی‌سنجی هوایی	تصحیح‌هایی که بر روی داده‌های گرانی هوایی برای جبران اثرهای مختلف، از جمله حرکت عمودی وسیله نقلیه هوایی و تغییر جهت این وسیله و سرعت سکوی متحرک و مانند آن‌ها انجام می‌شود
19	aeromagnetic map	نقشه هومغناطیسی	نقشه‌ای که بر مبنای داده‌های مغناطیسی هواپرد تهیه می‌شود
20	aeromagnetic surveying	نقشه‌برداری هومغناطیسی	اندازه‌گیری‌های مغناطیسی با هواپرد
21	aftershock	پس‌لرزه	زمین‌لرزه کوچک پس از زمین‌لرزه بزرگ
22	age of diurnal inequality	سن نابرابری روزانه	بازه زمانی میان بیشینه میل نیم‌ماهانه شمالی یا جنوبی ماه از یک سو و هنگامی که اثر بیشینه میل در گستره کشند یا سرعت جریان کشندی رخ می‌دهد از سوی دیگر متد. سن کشند روزانه age of diurnal tide

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			سن روزانه diurnal age
23	age of diurnal tide	سن کِشند روزانه	← سن نابرابری روزانه
24	age of phase inequality, age of tide, phase age	سن نابرابری فاز	
25	age of tide → age of phase inequality		مترادف است با age of phase inequality / سن نابرابری فاز
26	air gun	تفنگ هوا	وسیله‌ای برای تخلیه هوای بسیار فشرده به درون آب
27	airborne detector	آشکارساز هواپرد	دستگاهی که با هواگرد حمل می‌شود و برای تعیین مکان یا تشخیص اشیا در هوا یا سطح زمین به کار می‌رود
28	airborne gravimeter synonyms: airborne gravity meter	گرانی‌سنج هواپرد	گرانی‌سنج ارتقایافته‌ای که برای استفاده در وسیله هوایی بر روی سکویی ثابت نصب شده و مجهز به حسگرهای زمان واقعی و رقمی و نیز سامانه‌های واپایش بر روی سکوی متحرک است
29	airborne gravity meter		→ airborne gravimeter
30	airborne magnetometer	مغناطیس‌سنج هواپرد	نوعی دستگاه هواپرد برای اندازه‌گیری میدان مغناطیسی زمین
31	airborne magnetometry	مغناطیس‌سنجی هواپرد	← مغناطیس‌سنجی هوایی
32	airwave	هواموج	بخشی از انرژی لرزه‌ای که با سرعت صوت در هوا منتشر می‌شود
33	Airy hypothesis	فرضیه ایری	فرضیه‌ای مبنی بر ترازمندی گرانشی (هم‌بستایی) میان پوسته و گوشته
34	aleatory uncertainty → random uncertainty		
35	alias band	نوار دگرنام	مؤلفه‌هایی از نشانک / سیگنال که محتوای بسامد اولیه آنها خارج از پهنای نوار نایکوئیست (nyquist bandwidth) است، ولی بر اثر نمونه‌برداری بر روی نوار گذر (pass band) افتاده است
36	alias filter, antialias filter	صافی دگرنام	نوعی صافی که قبل از نمونه‌برداری به کار می‌رود تا بسامدهای ناخواسته‌ای که در نتیجه نمونه‌برداری امکان دگرنامی دارند حذف شوند
37	aliasing	دگرنامی	بروز خطا در بسامدهای پایین طیف دامنه یک تابع گسسته بر اثر نمونه‌برداری نامناسب
38	amplitude anomaly	بی‌هنجاری دامنه	(۱) افزایش یا کاهش محلی دامنه میدان پتانسیل بر اثر تغییر در توزیع تباین پذیرفتاری یا چگالی مواد زیرسطحی (۲) کاهش یا افزایش موضعی دامنه موج لرزه‌ای بازتابی
39	anelastic attenuation	تضعیف غیرکشسان	کاهش جنبش زمین با دور شدن موج از چشمه، ناشی از میرایی ماده و انتشار موج در محیط و نیز پراکندگی موج‌ها، بر اثر ناهمگنی پوسته
40	anhysteretic remanent magnetization	مانده مغناطش ناپسماندی	حالت مغناطیسی یک نمونه هنگامی که در یک میدان مغناطیسی ثابت و یک میدان متناوب کاهشی قرار گیرد
41	anisotropy constant	ثابت ناهمسانگردی	پارامتری وابسته به دمای ماده فرّومغناطیسی که بیانگر رابطه مغناطش در جهت‌های مختلف و انرژی ناهمسانگردی است
42	annual magnetic variation → magnetic annual variation		
43	anomalistic month → anomalistic period		مترادف است با anomalistic period
44	anomalistic period, anomalistic month, perigee-to-perigee period	دوره بی‌هنجار (قرار شد با گروه نجوم هماهنگ شود)	بازه زمانی میان دو عبور متوالی هر ماهواره یا ماه از حضيض مدار به دور جسم مادر

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
45	anomalous potential	پتانسیل بی‌هنجار	اختلاف ناچیز میان پتانسیل گرانی واقعی و پتانسیل گرانی بهنجار
46	anomaly amplitude	دامنه بی‌هنجاری	بیشینه‌انحراف محلی نشانک/ سیگنال هدف (مغناطیسی یا گرانی) از سطح نوفه زمینه پس از از بین بردن مؤلفه‌های نوفه با طول‌موج‌های کوتاه و دامنه بلند
47	antialias filter → alias filter		
48	antiferromagnetic susceptibility	پذیرفتاری پادفرّومغناطیسی	معیار پاسخ مغناطیسی ماده پادفرّومغناطیسی هنگامی که در معرض میدان خارجی قرار گیرد
49	antiroot	پادریشه	سازندی با چگالی بیشتر از چگالی پوسته در زیر اقیانوس‌ها
50	antithetic fault	گسل ناهم‌نهاد	گسلی فرعی با زاویه بزرگ نسبت به گسل اصلی و در همان رژیم تنش (regime stress) که در گسل‌های امتدادلغز سوی جابه‌جایی مخالف و در گسل‌های عادی سوی شیب مخالف نسبت به گسل اصلی دارد
51	AP index	شاخص ای پی	شاخص سیاره‌ای حاصل از مجموعه‌ای از داده‌های رصدخانه‌های استاندارد برای اندازه‌گیری شدت آشفتگی میدان مغناطیسی زمین در طول یک روز
52	apparent density	چگالی ظاهری	← چگالی کپه‌ای
53	apparent gravity	گرانی ظاهری	← شتاب گرانی
54	apparent resistivity	مقاومت ویژه ظاهری	مقاومت ویژه زمین همگن و همسانگردی که در رابطه ولتاژ - جریان اندازه‌گیری شده صدق می‌کند
55	apparent velocity	سرعت ظاهری	تندی ظاهری فازی مشخص در جهتی معین
56	apparent velocity filter → velocity filter		مترادف است با velocity filter / صافی سرعت
57	apparent-resistivity curve	خم مقاومت ویژه ظاهری	نگاشت مقاومت ویژه ظاهری برحسب بسامد یا زمان یا جدایی الکترودها
58	applied seismology	لرزه‌شناسی کاربردی	← لرزه‌شناسی اکتشافی
59	arc shooting → fan shooting	برداشت لرزه‌ای کمّانی	← برداشت لرزه‌ای بادبزنی
60	areal geometry	چیدمان سطحی	نوعی هندسه برداشت شامل شبکه‌های سطحی فشرده یا تنگی از گیرنده‌ها و چشمه‌ها
61	array factor → geometric factor		
62	arrival time 1	زمان رسید	۱. لحظه رسیدن موج لرزه‌ای به ایستگاه لرزه‌نگاری ۲. بازه زمانی رسیدن موج لرزه‌ای از چشمه به گیرنده
63	artifact 2, footprint 1	پردازش ماند	اثر اتفاقی و ناخواسته ناشی از داده‌برداری یا داده‌پردازی
64	aseismic	بی‌لرزه	رویداد یا فرایندی زمین‌ساختی که زمین لرزه به همراه ندارد
65	asperity	تنشگاه	هر زون پرتنش در صفحه گسل
66	astatic gravimeter → astatized gravimeter		
67	astatized gravimeter, unstable gravimeter, labilized gravimeter, astatic gravimeter, pseudoastatized gravimeter	گرانی سنج ناپایدارنما	گرانی‌سنجی که در آن نیروی گرانی با نیروی بازدارنده، نزدیک به حالت تعادل ناپایدار است
68	astronomic latitude	عرض نجومی	زاویه میان امتداد قائم و صفحه استوای آسمان
69	attenuation relationship	رابطه تضعیف	رابطه‌ای ریاضی که پارامتری از جنبش زمین، مانند اوج شتاب زمین را به پارامترهای چشمه و مسیر انتشار موج‌های زمین لرزه نسبت می‌دهد
70	aurora australis	شفق جنوبگان	شفق قطبی در عرض‌های جغرافیایی جنوبی

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			مت. نورهای جنوبی southern lights
71	aurora borealis	شفق شمالگان	شفق قطبی در عرض‌های جغرافیایی شمالی مت. نورهای شمالی northern lights
72	auroral electrojet	الکتروجت شفقی	جریان الکتریکی قوی‌ای در مغناطیس‌پهر که در هنگام خُردتوفان‌های قطبی در طول زون‌های شفقی شارش می‌یابد
73	auroral frequency	بسامد شفق	درصد شب‌هایی که در آنها یک شفق، در صورت عدم تداخل ابرها، در محل ویژه‌ای دیده شود
74	auroral oval	بیضی شفقی	منطقه‌ای بیضی‌شکل واقع در مرکز قطب مغناطیسی زمین که گسیل‌های شفقی در آن روی می‌دهد
75	auroral pole	قطب شفقی	مناطق که در آن خطوط هم‌فراوانی شفقی (auroral isochasm) بر قطب‌های محور مغناطیسی میدان زمین مغناطیسی منطبق است
76	auroral region	منطقه شفقی	منطقه‌ای در عرض زمین مغناطیسی ۳۰ درجه هر قطب شفقی
77	auroral substorm	خُردتوفان شفقی	حرکت‌ها و تشدیدهای سرشتی و پی‌درپی شفق در هنگام نیمه‌شب که موجب حرکت سریع کمان‌های شفقی به سمت قطب می‌شود و در بیضی شفقی برآمدگی ایجاد می‌کند
78	auroral zone	زون شفقی	نواری تقریباً دایره‌ای‌شکل در پیرامون قطب‌های زمین مغناطیسی که بیشترین فعالیت شفقی در آن رخ می‌دهد
79	automatic picking	گزینش خودکار	تعیین زمان رویداد لرزه‌ای به‌طور خودکار در امتداد مقطع لرزه‌ای یا از درون حجمی از داده‌های لرزه‌ای
80	auxiliary fault plane → auxiliary plane		
81	auxiliary plane, auxiliary fault plane	صفحه کمکی	صفحه‌ای مجازی عمود بر صفحه گسل در حل سازوکار کانونی
82	axial dipole principle	اصل دوقطبی محوری	اصولی اساسی در دیرینه‌مغناطیس که بیانگر انطباق محور دوقطبی زمین مغناطیسی با محور چرخشی زمین در تمام زمان‌های زمین‌شناسی است
83	azimuthal array → azimuthal survey		
84	azimuthal survey syn: azimuthal array	برداشت سمتی	نوعی برداشت الکتریکی که در آن الکترودهای جریان در سمت‌های مشخصی از دهانه چاه و یک یا دو الکتروپتانسیل در چاه قرار می‌گیرند
85	azimuthal vertical electrical sounding	ژرفکاوی الکتریکی سمتی	گمانه‌زنی‌های الکتریکی قائم در جهت‌های مختلف
86	azimuthal vertical seismic profiling	لرزه‌نگاری قائم سمتی	نوعی لرزه‌نگاری قائم با چشمه‌هایی در راستاهای مختلف دهانه چاه
87	B factor curve → Beta curve		
88	b value	مقدار b	شیب خطی که به داده‌های فراوانی - بزرگی زمین‌لرزه‌ها برازش شده است
89	back azimuth, reverse azimuth	سمت وارون	سمتی در راستای افقی از لرزه‌سنج به رومرکز زمین‌لرزه
90	background polarization	قطبش زمینه	پاسخ قطبش القایی نسبتاً ضعیف حاصل از برخی سنگ‌های کانی‌نشده
91	background seismicity	زلزله‌خیزی زمینه	زلزله‌خیزی‌ای که نتوان آن را به گسل یا چشمه مشخصی نسبت داد
92	bar magnet	آهن‌ربای میله‌ای	میله‌ای از فولاد سخت به‌شدت مغناطیده که خاصیت مغناطیسی

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			خود را حفظ می کند
93	barrier 3	سد جنبش	هر بخشی از گسل که مقاومت فوق العاده دارد و مانع گسترش گسیختگی شود مت. سد
94	basic wavelet syn.: embedded wavelet, equivalent wavelet	موجک پایه	موجک بازتابی از تک بازتابنده مثبت در حوزه زمان هنگامی که تابش عمودی باشد
95	Beta curve syn: pulse curve, B factor curve	منحنی بتا	نوعی منحنی کاربردی در تفسیر داده های قطبش القایی
96	bilateral rupture	گسیخت دوسویه	نوعی گسیخت گسل که در آن انتشار جبهه گسیخت از کانون زمین لرزه دوسویه است
97	bin	خانک ۱	پهنه میان خط های مجاور در یک شبکه بندی خطی واقع بر روی یک سطح
98	bin fractionation geometry → Flexi-Bin geometry		
99	bin interval	فاصله خانک ها	فاصله بین دو خانک مجاور
100	bin rotation	چرخش خانک	بازپردازش داده های لرزه ای سه بعدی برای ایجاد راستاهای به خط (in-line) و عمود به خط (cross-line) جدید، متفاوت با راستاهای متناظر در داده های اصلی
101	biomagnetism	زیست مغناطیس	اثر میدان مغناطیسی بر موجودات زنده
102	blind zone	زون کور	لایه ای که موج شکست مرزی آن اولین رسید نیست
103	blocking temperature	دمای بندال	دمایی که در درجات کمتر از آن تعداد حوزه های مغناطیسی ثابت می ماند
104	blocking volume	حجم بندالی	حجمی از دانه که در آن مانده مغناطش شیمیایی سنگ در طول زمان های زمین شناختی ثابت باقی می ماند
105	body wave	موج حجمی	نوعی موج لرزه ای که در داخل زمین منتشر می شود
106	body-wave magnitude	بزرگی موج حجمی	بزرگی زمین لرزه بر پایه لگاریتم نسبت اندازه دامنه موج P به دوره آن
107	borehole	چاه گمانه	نوعی چاه حفر شده با مته برای اندازه گیری و نمونه برداری و اکتشاف مت. چاه
108	borehole effect	اثر چاه	آشفته گی ایجاد شده در چاه نگاره به سبب اندازه و تأثیر چاه و زون تاخته
109	borehole geophone	چاه لرزه یاب	لرزه یابی که می تواند شرایط دما و فشار داخل چاه گمانه را تحمل کند
110	borehole geophysics	ژئوفیزیک درون چاهی	علم نگاشت برداری و تحلیل اندازه گیری های خواص فیزیکی در چاه آزمایش
111	borehole gravimeter	چاه گرانی سنج	گرانی سنج مجهز به سامانه قرائت از دور برای اندازه گیری گرانی در داخل چاه
112	borehole imaging	تصویر برداری درون چاهی	تهیه تصویر مستقیم یا غیر مستقیم از دیواره چاه با استفاده از ابزارهای نگاره برداری (logging tools) یا روش های اپتیکی / نور شناختی
113	borehole magnetics	مغناطیس درون چاهی	علم بررسی و تعیین ویژگی های مغناطیسی سنگ های موجود در چاه

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
114	borehole survey syn: drillehole survey	برداشت درون چاهی	اندازه‌گیری خواص فیزیکی سنگ‌های دیواره چاه با حسگری که در درون چاه قرار دارد
115	borehole televiewer	دوربین درون چاهی	نوعی روبشگر (scanner) فراصوتی برای تصویربرداری از دیواره چاه، با استفاده از امواج صوتی بازتابی
116	borehole-to-borehole method	روش چاه‌به‌چاه	روشی برای مطالعه محدوده میان دو یا چند چاه که با ایجاد امواج P یا S در یک چاه و دریافت آنها در چاه دیگر صورت می‌گیرد
117	Bouguer anomaly	بی‌هنجاری بوگه	اختلاف گرانی نظری با گرانی مشاهده‌ای پس از تصحیح‌های عرض جغرافیایی و ارتفاع و زمینگان مت. بی‌هنجاری گرانی بوگه Bouguer gravity anomaly
118	Bouguer correction → Bouguer reduction		
119	Bouguer gravity anomaly	بی‌هنجاری گرانی بوگه	← بی‌هنجاری بوگه
120	Bouguer plate	صفحه بوگه	لایه فرضی نامتناهی با ضخامتی برابر ارتفاع ایستگاه اندازه‌گیری از سطح مرجع، معمولاً سطح دریاهای آزاد
121	Bouguer reduction, Bouguer correction	برگردان بوگه	تصحیح در داده‌های گرانی به نحوی که در آن ارتفاع ایستگاه و لایه سنگی میان ایستگاه و سطح دریا در نظر گرفته شود
122	bow tie effect → bowtie effect		
123	bow-tie effec → bowtie effect		
124	bowtie effect/ bow-tie effect/ bow tie effect	اثر پروانه‌گون	نمایش شدن ناودیسسی با کانون مدفون (focus buried) در مقطع لرزه‌ای ناکوچیده (unmigrated)
125	brick geometry, brickwall geometry, brick pattern, brickwall pattern	چیدمان آجری	نوعی چیدمان متعامد که در آن خط‌های چشمه در میان خط‌های گیرنده به چپ یا راست جابه‌جا می‌شود
126	brick pattern → brick geometry		
127	brickwall geometry → brick geometry		
128	brickwall pattern → brick geometry		
129	brittle	شکننده	اژئوفیزیک [ویژگی ماده‌ای که بدون تغییر شکل موم‌سان بشکند اعلوم و فناوری غذا] ویژگی ماده غذایی‌ای که بر اثر فشار به آسانی می‌شکند
130	broadband seismogram	لرزه‌نگاشت پهن‌باند	لرزه‌نگاشتی که با لرزه‌نگار پهن‌باند ثبت شده باشد
131	broadband seismograph	لرزه‌نگار پهن‌باند	لرزه‌نگاری که می‌تواند نشانک‌های / سیگنال‌های لرزه‌ای با دوره تناوب تقریبی از ۰/۱ تا ۱۰۰ ثانیه را به دقت ثبت کند
132	broadband seismometer	لرزه‌سنج پهن‌باند	لرزه‌سنجی که در گستره بسامدی وسیع حساسیت مطلوب دارد
133	broadside spread	گسترش هامشی	نوعی آرایش در لرزه‌نگاری بازتابی که در آن محل چشمه آشکارا خارج از خط گسترش قرار دارد
134	bubble effect	اثر حباب	تکرار اولین رسیده‌ها و دیگر رویدادهای حاصل از چشمه لرزه‌ای بر اثر تپ‌های حباب
135	bubble pulse	تپ حباب	رُمبش‌های پیاپی حباب حاصل از چشمه لرزه‌ای در آب مت. پالس حباب
136	bulk density	چگالی کپه‌ای	وزن واحد حجم جسم که فضاهای خالی را نیز در بر می‌گیرد مت. چگالی ظاهری apparent density
137	Bullard B correction synonyms: Bullard B gravity correction	تصحیح ب بولارد	تعدیل تصحیح بوگه به سبب انحنای سطح زمین
138	Bullard B gravity correction		→ Bullard B correction
139	button patch geometry	چیدمان دکمه‌چین	← چیدمان شطرنجی

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
140	capable fault	گسل مستعد	گسلی که لغزش ناگهانی در امتداد آن از نظر مکانیکی امکان پذیر است
141	cataclastic	تنش آواری	مربوط به سنگی که بر اثر تنش مکانیکی شدید در جریان دگرگونی دینامیکی، در عمق پوسته به وجود آید
142	catalogue completeness	تمامیت نمای فهرست زمین لرزه ها	کوچک ترین بزرگی زمین لرزه‌ای که تمامی زمین لرزه‌های بزرگتر از آن در هر شبکه لرزه‌نگاری ثبت شده یا در فهرست مشخصات زمین لرزه‌ها آمده باشد
143	Cavendish balance	ترازوی کاوندیش	وسیله‌ای برای تعیین ثابت گرانش که در آن جابه‌جایی دو جرم کوچک واقع در دو سر یک میله با نزدیک کردن دو جرم بزرگ به آنها اندازه‌گیری می‌شود
144	CDP → common-depth-point		
145	centre of gravity	گرانیگاه	نقطه ثابتی در هر جسم که بر ایند نیروی ربایش گرانشی بر آن وارد شود * مصوب فرهنگستان اول
146	centroid location	مکان مرکزوار	مکان بیهینه چشمه نقطه‌ای برای گشتاور آزاد شده در هر زمین لرزه
147	characteristic earthquake	زمین لرزه سرشتی	زمین لرزه‌هایی که در یک زون گسلی با بزرگی‌های تقریباً یکسان و مشخصه‌های مشابه روی دهد
148	chargeability	بارپذیری	خصوصیت بنیادی قطبش القایی در حوزه زمان
149	checkerboard pattern	چیدمان شطرنجی	نوعی هندسه برداشت سه‌بعدی که در آن گیرنده‌ها خانه‌هایی را پر می‌کنند و چشمه‌ها دور تادور خانه‌ها قرار می‌گیرند و از تناوب این خانه‌ها و فضاهای خالی الگویی شطرنجی به وجود می‌آید مت. چیدمان دکمه چین button-patch geometry
150	chemical magnetization → chemical remanent magnetization		
151	chemical remanence → chemical remanent magnetization		
152	chemical remanent magnetization, CRM, chemical remanence, chemical magnetization, crystallization remanent magnetization, crystallization magnetization	مانده مغناطش شیمیایی	مانده مغناطش زمین‌شناختی پایدار که از رشد آهسته دانه‌های کانی مغناطیده در میدان مغناطیسی ناشی می‌شود
153	clinometer	شیب‌سنج	وسیله کوچک دستی برای اندازه‌گیری شیب
154	closing error → error of closure		
155	CMP → common midpoint		
156	coast effect	اثر ساحل	اثر تباین رسانندگی خشکی-اقیانوسی بر القای الکترومغناطیسی در سطح زمین
157	coda attenuation → coda Q		
158	coda magnitude	بزرگی پساموجی	نوعی بزرگی زمین لرزه که بر اساس دوام پساموج‌ها یا برخی از ویژگی‌های دیگر آنها سنجیده می‌شود
159	coda normalization method	روش بهنجارش پساموج	روشی که در آن از توان پساموج S زمین لرزه محلی در مدت زمان معین، به عنوان میزان انرژی تابشی زمین لرزه، در مطالعاتی مانند اندازه‌گیری ضریب تقویب ساختگاه استفاده می‌شود
160	coda phase	فاز پساموج	آشکارسازی موجی با مسیر ناشناس از میان پوش نشانک / پوش سیگنال (signal envelope) پساموج
161	coda Q, coda attenuation	ضریب کیفیت پساموج	پارامتر تعیین‌کننده آفت دامنه پساموج S در زمان، در زمین لرزه

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			محلی با فرض تک پراکنش S به S
162	coda waves, coda	پساموج	بخشی از امواج ثبت شده در لرزه نگاشت که به دنبال موج های مشخصی می آیند
163	coda → coda waves		
164	coefficient of anisotropy	ضریب ناهمسان گردی	ریشه دوم نسبت مقاومت ویژه عرضی واقعی به مقاومت ویژه طولی واقعی در ماده ناهمسانگرد
165	coefficient of anisotropy → velocity anisotropy	ضریب ناهمسانگردی	مترادف است با velocity anisotropy
166	cogeoid	همازمینوار	سطحی هم پتانسیل که به سبب تغییر پتانسیل زمینوار بر اثر انتقال جرم از بالای زمینوار به زیر آن، به وجود می آید
167	coherent noise	نوفه همدوس	قطاری از نوفه هایی که در نگاشت های مجاور رابطه سامانمندی در فاز دارند
168	coincident-time line	خط هم فرود	خط یا سطحی که بر روی آن، دو موج متفاوت زمان رسید یکسان دارند
169	colatitude	متمم عرض جغرافیایی	نود درجه منهای عرض جغرافیایی
170	Cole-Cole plot	نمودار کل - کل	نموداری که در آن پاسخ ناهم فاز به صورت تابعی از پاسخ هم فاز در بسامدهای متوالی ترسیم می شود
171	common midpoint, CMP	هم میان نقطه	دارای نقطه ای مشترک در فاصله میان دو چشمه و گیرنده لرزه ای متناظر
172	common range gather → common-offset gather		
173	common-depth-point, CDP	هم ژرفا نقطه	دارای نقطه بازتاب مشترک
174	common-image gather	گرد آورد هم تصویر	مجموعه رد لرزه ها با دورافت یا زاویه های مختلف که اختلاف زمان سیر آنها با توجه به دورافت صفر تعدیل شده است
175	common-offset gather, common-range gather	گرد آورد هم دورافت	مجموعه ای از ردهای لرزه که در فاصله یکسانی از چشمه ثبت شده اند
176	common-source gather	گرد آورد هم چشمه	نمایش ردهای لرزه ای که چشمه آنها یکسان باشد
177	comparative interpretation	تفسیر مقایسه ای	تفسیری مبنی بر مقایسه داده های برداشت الکتریکی با خم های نظری مربوط به اجسامی با تباین خواص الکتریکی و هندسه یا ساختارهای زمین شناختی معلوم
178	complete Bouguer field	میدان بوگه کامل	میدان گرانی بدست آمده پس از اعمال تصحیح های بوگه و زمینگان در داده های گرانی مشاهده شده
179	complex resistivity	مقاومت ویژه مختلط	مقاومت ویژه ظاهری ای با بخش های حقیقی و موهومی
180	composite decay curve	خم فروافت مرکب	خمی در حوزه زمان با بیش از یک مؤلفه افت ولتاژ
181	compressional wave	موج تراکمی	همان موج P است که با توجه به ایجاد انبساط و انقباض در محیط به این نام نیز خوانده می شود
182	condensation reduction syn.: Helmert's condensation reduction	برگردان تراکمی	تراکم عارضه ها بر روی زمینوار به طوری که جرم کلی تغییر نکند مت. برگردان تراکمی هلمرت Helmert's condensation reduction
183	conductivity spectrum → resistivity spectrum		
184	Conrad discontinuity	ناپیوستگی کنراد	مرز میان پوسته گرانیتی و پوسته بازالتی بر پایه تباین سرعت امواج لرزه ای

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
185	constant of gravitation → gravitational constant		
186	continuous-velocity log → sonic log		
187	converted wave	موج تبدیلی	نوعی موج لرزه‌ای که بخشی از مسیر انتشار را به صورت موج P و بخش دیگر را به صورت موج S می‌پیماید
188	core 1	مغزه ۱	احمل و نقل درون شهری-جاده‌ای [ستونی که به صورت نمونه با گمانه‌زنی از لایه‌های راه استخراج می‌شود [اریاضی] برای زیرگروهی از یک گروه، بزرگ‌ترین زیرگروه نرمال جزء آن زیرگروه [ژئوفیزیک] برش استوانه‌ای سنگ در محل پی‌جویی که به کمک دستگاه تهیه شود
189	core 2	هسته ۱	[ژئوفیزیک] بخش مرکزی زمین [انجوم] بخش مرکزی ستاره یا سیاره یا هر جرم آسمانی مانند آن
190	correction of magnetic data	تصحیح داده‌های مغناطیسی	جبران داده‌های مغناطیسی مشاهده‌شده
191	co seismic phase	مرحله هم‌لرزه‌ای	مرحله‌ای از فرایند کامل دگرشکلی پوسته زمین، در هنگام وقوع زمین‌لرزه اصلی
192	cosine correction	تصحیح کسینوسی	نوعی تصحیح برای حالتی که محور بزرگ بی‌هنجاری مغناطیسی بر جهت نمودار مغناطیسی عمود نباشد
193	critical distance	فاصله بحرانی	فاصله‌ای از چشمه که در آنجا زمان‌های رسیدن موج بازتابی و موج شکستگی با هم برابر باشند
194	critical refraction	شکست بحرانی	شکست موج در مرز دو لایه هنگامی که زاویه فرود برابر زاویه بحرانی باشد
195	CRM → chemical remanent magnetization		
196	cross spread	گسترش چلیپایی	۱. گسترشی که با امتداد پیمایش، زاویه‌ای بزرگ، غالباً ۹۰ درجه، می‌سازد ۲. گسترشی به شکل چلیپا
197	crosshole method	روش بین‌چاهی	روشی برای اندازه‌گیری سرعت موج P و S از طریق ثبت زمان سیر موج از چشمه در یک چاه تا گیرنده یا گیرنده‌های نصب‌شده در چاه یا چاه‌های دیگر
198	crosshole tomography	برش‌نگاری بین‌چاهی	بازسازی تصویر یک بی‌هنجاری با استفاده از موج‌تابی، هرگاه چشمه و گیرنده در دو چاه متفاوت باشند
199	crossline direction → inline roll		
200	crossline roll, x-line roll	غلتش عمودبه‌خط	جابه‌جایی باریکه در امتداد عمود بر خطوط گیرنده
201	cross-line, x-line	عمودبه‌خط	راستای عمود بر خطوط گیرنده در لرزه‌نگاری سه‌بعدی
202	crossover distance	فاصله هم‌گذری	فاصله‌ای از چشمه که در آن، موج شکست مرزی لایه عمیق به موج مستقیم یا به موج شکست مرزی لایه سطحی‌تر می‌رسد و از آن پیشی می‌گیرد
203	crust	پوسته ۳	بخش بیرونی کره زمین
204	crustal deformation cycle	چرخه دگرشکلی پوسته	فرایند کامل دگرشکلی پوسته زمین
205	crystallization magnetization → chemical remanent magnetization		

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
206	crystallization remanent magnetization → chemical remanent magnetization		
207	Curie depth	عمق کوری	عمقی در زمین (۳۰ تا ۴۰ کیلومتر از سطح) که در آن افزایش دما موجب می‌شود مواد خاصیت مغناطیسی را از دست بدهند
208	Curie temperature synonyms: Curie point نقطه کوری	دمای کوری	دمایی که در آن کانی خاصیت فرّومغناطیسی خود را از دست می‌دهد
209	current electrode	الکتروود جریان	الکتروود اتصال به زمین مدار گسیلنده در روش قطبش القایی
210	curve matching	جورسازی منحنی	روشی تفسیری مبتنی بر مقایسه مشاهدات با سرمحنی‌ها
211	cusp	هلالک (برگشت به هماهنگی برای نظرخواهی از گروه نجوم)	ناحیه‌ای قیفی‌شکل در مغناطیس‌پهر که از مغناطیس‌پهر پیشین تا یون‌سپهر قطبی گسترده شده است و آکنده از پلاسمای باد خورشیدی است
212	D layer	لایه D	پایین‌ترین لایه یونیده بالای زمین در ناحیه D که فقط در نیمکره روشن به وجود می‌آید
213	D region	ناحیه D	ناحیه‌ای از یون‌سپهر تا ارتفاع ۹۷ کیلومتری بالای زمین در زیر ناحیه‌های E و F
214	daily variation → diurnal variations		
215	datum plane	سطح مبنا	صفحه افقی یا سطح یا تراز که مرجع ارتفاع هر نقطه از زمین است مت. سطح مرجع 1 reference plane 1 تراز مرجع 2 reference level 2
216	decay constant syn.: time constant	ثابت فروافت	زمان لازم برای کاهش ولتاژ به ۱/e مقدار اولیه
217	decay curve	خم فروافت	منحنی یا خمی که بیانگر فروافت نمایی ولتاژ بر حسب زمان است
218	declination 1	انحراف ۱	زاویه افقی میان راستای شمال مغناطیسی و شمال جغرافیایی در هر نقطه مت. انحراف مغناطیسی ۲
219	décollement1/ decollement1, detachment fault, glide horizon	گسل جدایشی	گسل یا زون برشی (shear zone) دارای شیب کم تا تقریباً افقی
220	décollement2/decolllement2	گسلش فراشکن	چین‌خوردگی یا گسلش لایه‌های رسوبی با لغزش بر روی سنگ‌های زیرین
221	deep-focus earthquake	زمین‌لرزه ژرف	زمین‌لرزه‌ای با عمق کانونی ۳۰۰ تا ۷۰۰ کیلومتر
222	deflection of the vertical	انحراف قائم	زاویه میان قائم و عمود بر بیضوی مرجع در هر نقطه از سطح زمین
223	deghosting	شبح‌زدایی	فرایند زدودن اثر شبح از لرزه‌نگاشت
224	demagnetizer	وامغناطسگر	افزارگانی شامل بخش‌های متنوع برای وامغناطس نمونه‌های مغناطیده از طریق تولید میدان مغناطیسی ضعیف در اطراف آنها
225	demagnetizing field	میدان وامغناطنده	میدان مغناطیسی پادموازی با گشتاورهای مغناطیسی به‌خط‌شده در یک نمونه یا بلور
226	density contrast	تباين چگالی	اختلاف چگالی هر محل با محیط اطراف
227	density log	نگاره چگالی	منحنی چاه‌نگاره حاصل از پرتو‌زایی القایی که نشان‌دهنده چگالی کپه‌ای سنگ‌ها و شاره‌های درون آنهاست مت. نگاره گاما - گاما gama-gama log
228	density logging syn.: gamma-gamma logging	نگاره برداری چگالی	اندازه‌گیری چگالی سنگ‌های دیواره چاه گمانه مت. نگاره برداری گاما-گاما gamma-gamma logging
229	depositional remanent magnetization	مانده مغناطس نهشتی	مانده مغناطس موجود در رسوب‌ها ناشی از به‌خط‌شدگی ترجیحی

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
	syn: detrital remanent magnetization		کانی‌های مغناطیسی در جهت میدان مغناطیسی محیطی در هنگام رسوب‌گذاری
230	depth migration	کوچ عمقی	کوچی که در آن تغییرات جانبی و قائم سرعت طوری در نظر گرفته می‌شود که تصویر صحیحی متناسب با زیرسطح و معمولاً در عمق به دست آید
231	depth of exploration	ژرفای اکتشاف	عمقی از زیرسطح که در آن، سامانه اکتشافی کارایی مؤثر دارد
232	depth probe syn.: depth profile, vertical electric sounding	ژرفاکاوی (برگشت به گروه) / مصوب نیست	روش اکتشاف پیوسته ژرفای زمین با افزایش فاصله میان الکترودهای آرایه
233	depth profile → depth probe	(برگشت به گروه) / مصوب نیست	
234	depth section	مقطع عمقی	مقطع لرزه‌ای که مقیاس قائم آن عمق است
235	design earthquake	زمین‌لرزه طراحی	→ design ground motion
236	design ground motion synonyms: design earthquake زمین‌لرزه طراحی	جنبش زمین طراحی	میزانی از جنبش زمین که در طراحی سازه‌های مقاوم در برابر زمین‌لرزه در نظر گرفته می‌شود
237	detachment fault/ décollement fault → décollement1		
238	detection logging → exploration logging		
239	detrital remanent magnetization → depositional remanent magnetization		
240	diffraction tomography	برش‌نگاری پراشی	نوعی برش‌نگاری بر پایه اصل فرما، یعنی مسیر انتشار با کمترین زمان
241	dilatancy diffusion model	مدل پخش اتساعی	مدلی فیزیکی برای توضیح تغییرهای فیزیکی زمین، پیش از زمین‌لرزه، در هنگام زمین‌لرزه و پس از آن
242	dip filter → velocity filter		مترادف است با velocity filter / صافی سرعت
243	dip log, dipmeter log	شیب‌نگاره	چاه‌نگاره‌ای که سمت و بزرگی شیب سازندها (formation dip) براساس آن تعیین می‌شود
244	dip moveout	برون‌راند شیب	تغییر در زمان رسید موج بازتابی بر اثر شیب سطح بازتابنده
245	dip needle	سوزن مغناطیسی	نوعی مغناطیس سنخ قدیمی با سوزنی مغناطیده که آزادانه در سطح قائم می‌چرخد
246	dip pole → magnetic pole		
247	dip shooting	شیب‌لرزه‌نگاری	لرزه‌نگاری با استفاده از چیدمانی که در راستای شیب واقعی لایه است
248	dipmeter log → dip log		
249	dipole moment per unit volume	گشتاور دوقطبی یکاجمی	سنجه‌ای برای شدت قطبش یک ماده
250	dipole sonic log	نگاره‌بردار صوتی دوقطبی	نوعی ابزار صوتی آرایه‌ای که در آن بر خلاف نوع تک‌قطبی متقارن شعاعی، چشمه‌ها به صورت دوقطبی‌هایی هستند که امواج S و P را به سازند تزریق می‌کنند
251	dipole-dipole array, double dipole array	آرایه دوقطبی - دوقطبی	آرایه‌ای الکترودی که در آن یک دوقطبی جریان را به زمین می‌فرستد و دوقطبی مجاور اختلاف پتانسیل را اندازه‌گیری می‌کند
252	direct arrival	رسید مستقیم	انرژی ثبت‌شده موجی که مسیر بین چشمه و گیرنده را به‌طور

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			مستقیم یا کمی مایل، بدون بازتاب و شکست، طی می‌کند
253	direct current pulse		→ pulse induced polarization method
254	direct wave	موج مستقیم	موجی که فاصله میان چشمه و گیرنده را مستقیم می‌پیماید
255	directional survey	برداشت راستایی	نوعی برداشت مقاومت‌ویژه به روش قطبش القایی برای تعیین راستای جسم بی‌هنجار
256	distortional wave	موج پیچشی	همان موج S است که با توجه به تغییر شکل ایجادشده در محیط بدون تغییر حجم به این نام نیز خوانده می‌شود
257	disturbance storme time index → DST index		مترادف است با DST index / شاخص آشفتگی زمان توفان
258	diurnal age	سن روزانه	← سن نابرابری روزانه
259	diurnal variations, daily variation	تغییرات روزانه	تغییرات میدان مغناطیسی زمین در طول شبانه‌روز در هر نقطه معین از سطح زمین
260	double dipole array → dipole-dipole array		
261	downdip	فروشیب	جهت روبه پایین و موازی با شیب یک لایه یا سطح
262	downhole method	روش پایین چاهی	روشی که در آن سرعت لایه‌های سطحی با قرار دادن گیرنده در داخل چاه و چشمه در سطح زمین یا نزدیک آن تعیین می‌شود
263	downsweep	فروروش	روبشی که در آن بسامد با زمان کاهش می‌یابد
264	downward continuation	ادامه فروسو	محاسبه میدان پتانسیل در ترازای پایین تر از ترازای که میدان در آن اندازه‌گیری شده است
265	drift of gravimeter → gravimeter drift		
266	DST index, disturbance storme time index	شاخص آشفتگی زمان توفان	مؤلفه‌ای از تغییر میدان مغناطیسی زمین در هنگام توفان که شاخصی از شدت جریان حلقوی است
267	ductile	شکل پذیر	ویژگی ماده‌ای که به تغییر شکل موم‌سان تن دهد، بی‌آنکه بشکند
268	ductility	شکل پذیری	معیار تن‌دهی ماده به تغییر شکل موم‌سان، بی‌آنکه بشکند
269	dynamic height correction	تصحیح ارتفاع دینامیکی	تصحیح اندازه‌گیری‌های ترازایی برای تبدیل آنها به ارتفاع دینامیکی
270	dynamo effect	اثر دینام	فرایندی در یون‌سپهر که در طی آن بادهای و برابند یونش در میدان مغناطیسی سبب ایجاد جریان القایی می‌شود
271	dynamo theory	نظریه دینام	فرضیه‌ای که تغییرات روزانه منظم در میدان مغناطیسی زمین را بر حسب جریان‌های الکتریکی یون‌سپهر توضیح می‌دهد
272	E layer, Heaviside layer, Kennelly-heaviside layer, E region	لایه E	ناحیه‌ای از یون‌سپهر در ارتفاع ۹۰ تا ۱۵۰ کیلومتری که از طریق بازتاب شدید امواج رادیویی با بسامد یک تا سه مگاهرتز بر ارتباطات دوربرد اثر می‌گذارد
273	E region → E layer		مترادف است با E layer / لایه E
274	Earth tide	کشند زمین	حرکت دوره‌ای پوسته زمین بر اثر کشش ماه یا خورشید یا هر دو
275	earthquake engineering, seismic engineering	مهندسی زلزله	علمی کاربردی که اثر جنبش‌های ناشی از زمین‌لرزه را بر سازه‌های ساخت بشر بررسی می‌کند
276	earthquake focal mechanism	سازوکار کانونی زمین‌لرزه	توصیفی از الگوی تابش امواج لرزه‌ای که سوگیری و نوع لغزش گسل عامل را آشکار می‌سازد مت. سازوکار کانونی focal mechanism
277	earthquake hazard → seismic hazard		
278	earthquake intensity	شدت زمین‌لرزه	شاخصی از ویرانگری محلی هر زمین‌لرزه در پهنه‌ای کوچک

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
279	earthquake magnitude	بزرگی زمین‌لرزه	میزان قدرت زمین‌لرزه یا انرژی کرنشی آزاد شده با آن، بر پایه مشاهدات لرزه‌نگاشتی
280	earthquake precursors	پیش‌نشانگرهای زمین‌لرزه	پدیده‌هایی که پیش از وقوع زمین‌لرزه رخ می‌دهند
281	earthquake prediction	پیش‌بینی زمین‌لرزه	تخمین زمان و مکان و بزرگی زمین‌لرزه آینده مت. پیش‌بینی زلزله
282	earthquake segment	گسل پاره زمین‌لرزه‌زا	پاره‌ای از گسل که در رویداد زمین‌لرزه‌ها دست‌کم دو بار تا سطح زمین گسیخته شده باشد
283	earthquake storm	توفان زمین‌لرزه	توالی زمین‌لرزه‌های بزرگ در یک دوره زمانی چندساله تا چندده‌ساله در مسافت‌های چندصدکیلومتری
284	earthquake swarm	خوشه‌زمین‌لرزه	مجموعه‌ای از زمین‌لرزه‌های کوچک در گستره زمانی و مکانی محدود، بدون زمین‌لرزه اصلی قابل تشخیص
285	earthquake, seism	زمین‌لرزه	حرکت ناگهانی پوسته زمین به سبب آزاد شدن انرژی جمع شده در امتداد گسل‌ها یا فعالیت‌های آتشفشان‌ها مت. زلزله
286	Earth's gravity field	میدان گرانی زمین	← میدان گرانی
287	Earth-tide correction	تصحیح کشند زمین	← تصحیح کشند
288	ebb	جزر	پایین آمدن آب دریا
289	elastic	کشسان	ویژگی ماده‌ای که پس از حذف نیروهای وارد بر آن به شکل و اندازه اول برگردد
290	elastic constant	ثابت کشسانی	هر یک از ضریب‌های قانون هوک که بیانگر مؤلفه‌های کرنش به صورت تابعی خطی از مؤلفه‌های تنش است
291	elastic rebound theory	نظریه برگشت کشسان	نظریه‌ای که بر پایه آن جنبش‌های برشی (shearing motions) در گسل زمانی روی می‌دهد که کرنش جمع شده در نزدیکی گسل بر تنش اصطکاک ایستایی چیره شود
292	elasticity	کشسانی	قابلیت بازگشت ماده به شکل و اندازه اول، پس از حذف نیروهای وارد بر آن
293	electrical anisotropy, pseudo-anisotropy	ناهمسان‌گردی الکتریکی	تغییرات خواص الکتریکی وابسته به جهت اندازه‌گیری
294	electrical basement	پی‌سنگ الکتریکی	سطحی که مقاومت ویژه الکتریکی در زیر آن بسیار زیاد است و تغییر در آن تأثیر الکتریکی عمده‌ای در نتایج اندازه‌گیری ندارد
295	electrical gradient survey	برداشت گرادبان الکتریکی	برداشتی که در آن الکترودهای جریان ثابت‌اند و جفت‌الکترودهای اندازه‌گیری پتانسیل به صورت عرضی ناحیه مستطیل شکلی را طی می‌کنند
296	electrical imaging	تصویرسازی الکتریکی	وارون‌سازی شبه‌مقطع برای برآورد توزیع هدایت الکتریکی در زیر سطح زمین
297	electrical profiling → lateral profiling	داده‌برداری الکتریکی	← داده‌برداری جانبی
298	electrical resistivity method	روش مقاومت‌ویژه الکتریکی	← روش مقاومت‌ویژه
299	electrode resistance	مقاومت الکترودی	مقاومت الکتریکی میان الکتروود و ماده‌ای که با آن در تماس است
300	electromagnetic array	آرایه الکترومغناطیسی	چیدمان الکترومغناطیسی آنتن‌های فرستنده و گیرنده
301	electromagnetic array profiling	داده‌برداری آرایه الکترومغناطیسی	اندازه‌گیری‌های الکترومغناطیسی هوایی یا زمینی که با کمک تعداد زیادی فرستنده یا گیرنده در آرایه‌ای ناوردا (با چیدمانی ثابت) انجام می‌گیرد

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
302	electromagnetic method	روش الکترومغناطیسی	روشی که در آن میدان‌های مغناطیسی یا الکترومغناطیسی ناشی از جریان‌های مصنوعی تزریق‌شده به زمین اندازه‌گیری می‌شوند
303	electromagnetic micropulsations → electromagnetic pulsations	ریز تپش‌های الکترومغناطیسی	← تپش‌های الکترومغناطیسی
304	electromagnetic prospecting	کاوش الکترومغناطیسی	← برداشت الکترومغناطیسی
305	electromagnetic pulsations syn.: electromagnetic micropulsations, geomagnetic micropulsations	تپش‌های الکترومغناطیسی	نوسان‌های میدان مغناطیسی زمین با دوره ۰/۲ تا ۶۰۰ ثانیه مت: ریز تپش‌های الکترومغناطیسی electromagnetic micropulsations
306	electromagnetic sounding	گمانه‌زنی الکترومغناطیسی	روشی الکترومغناطیسی برای تعیین تغییرهای رسانایی الکتریکی نسبت به عمق، معمولاً با فرض لایه‌بندی افقی
307	electromagnetic surveying	برداشت الکترومغناطیسی	روشی برای بررسی بخش‌های زیرسطحی زمین که در آن امواج الکترومغناطیسی ایجادشده در سطح به زیر زمین نفوذ می‌کنند و امواج جدیدی در تماس با کان‌سنگ‌ها پدید می‌آورند مت: کاوش الکترومغناطیسی electromagnetic prospecting
308	embedded wavelet → basic wavelet		
309	end-on spread	یک سوگسترش	گسترشی از آرایه یا گروه لرزه‌یاب‌ها با فاصله منظم که چشمه در یک انتهای آن قرار دارد
310	end-on spread seismic profile	پروفیل لرزه‌ای یک سوگسترش	نوعی آرایش لرزه‌ای برای داده‌برداری یک سوگسترش
311	engineering seismology	زلزله‌شناسی مهندسی	علمی کاربردی که مؤلفه‌های مهندسی جنبشی ناشی از زمین‌لرزه را بر پایه زلزله‌شناسی و زمین‌شناسی مطالعه و ارزیابی می‌کند
312	Eötvös balance	ترازوی اوتوش	← ترازوی پیچشی
313	Eötvös correction, Eötvös effect	تصحیح اتووش	تصحیحی در اندازه‌گیری‌های گرانی برای شتاب مرکز‌گرایی حاصل از سرعت شرقی غربی بر روی سطح زمین چرخان
314	Eötvös effect → Eötvös correction		
315	Eötvös torsion balance	ترازوی پیچشی اوتوش	← ترازوی پیچشی
316	Eötvös unit	یکای اتووش	یکای گرادیان گرانش یا انحنا
317	epicentral distance	فاصله رومرکزی	فاصله میان رومرکز زمین‌لرزه و گیرنده
318	epicentre	رومرکز	تصویر قائم کانون زمین‌لرزه بر سطح زمین
319	epistemic uncertainty	عدم قطعیت شناختی	نوعی خطا در مدل‌سازی که می‌توان آن را با دانش یا اطلاعات یا داده‌های بیشتر کاهش داد
320	equatorial electrojet	الکتروجت استوایی	تمرکز جریان الکتریکی جو در استوای مغناطیسی
321	equigeopotential surface → geopotential surface	سطح هم‌زمین پتانسیل	← سطح زمین پتانسیل
322	equipotential line method → equipotential survey		
323	equipotential survey syn.: equipotential line method	برداشت هم‌پتانسیل	اندازه‌گیری پتانسیل پیرامون الکتروژ ثابت جریان یا میان الکترودها در آرایه خطی
324	equivalent layer	لایه هم‌ارز	لایه‌ای فرضی که میدان مغناطیسی حاصل از یک توزیع مغناطش را با آن بر آورد می‌کنند
325	equivalent wavelet → basic wavelet		
326	error of closure, misclosure, closing error	خطای بست	میزان انحراف حاصل از مجموعه‌ای از اندازه‌گیری‌های هر کمیت

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			نسبت به مقدار حقیقی یا نظری آن
327	expander method syn.: sounding , probing	روش گسترشی	روشی در اندازه‌گیری قطبش القایی و مقاومت ویژه که در آن فاصله الکترودها به‌طور پیوسته برای افزایش عمق اکتشاف گسترش می‌یابد
328	expanding spread	گسترش بسط‌یابنده	نوعی آرایش لرزه‌ای که در آن گیرنده‌ها به‌ازای هر عملکرد چشمه‌ای معین به فواصل دورتر منتقل می‌شوند
329	exploration logging syn.: detection logging	نگاره‌برداری اکتشافی	استفاده از الکترودهای درون‌چاهی با فاصله زیاد نسبت به الکترودهای واقع در سطح، برای افزایش اثربخشی اکتشاف در چاه گمانه
330	exploration seismology	لرزه‌شناسی اکتشافی	به‌کارگیری روش‌های لرزه‌نگاری در اکتشاف و کاوش و فعالیت‌های مهندسی متد. لرزه‌شناسی کاربردی applied seismology متد. لرزه‌شناسی کاوشی prospecting seismology
331	F layer	لایه F	لایه‌ای یونیده در ناحیه F یون‌سپهر که شامل لایه‌های F1 و F2 است
332	F region	ناحیه F	ناحیه‌ای از یون‌سپهر که لایه‌های F1 و F2 در آن تشکیل می‌شوند
333	fan filter → velocity filter		مترادف است با velocity filter / صافی سرعت
334	fan shooting syn.: arc shooting	برداشت لرزه‌ای بادبزی	یکی از روش‌های لرزه‌نگاری شکستی برای شناسایی پیکره‌هایی با بی‌هنجاری سرعتی متد. برداشت لرزه‌ای کمانی arc shooting
335	far field	میدان دور	میدانی که در گمانه‌زنی الکترومغناطیسی دور از چشمه قرار دارد
336	fault 2	گسل	شکستگی یا منطقه‌ای از شکستگی که دو سطح سنگ در امتداد آن به گونه‌ای متفاوت جابه‌جا شده باشد
337	fault rock	گسل‌سنگ	سنگ خردشده بر اثر جنبش گسل و سایش دیواره‌ها بر یکدیگر
338	fault segment	گسل‌پاره	بخشی از گسل با مرزهای قابل تشخیص که معمولاً به صورت مستقل گسیخته می‌شود
339	fault segmentation	قطعه‌بندی گسل	تقسیم زون گسل به قطعه‌های کوچک‌تر بر پایه تاریخچه گسیخت (rupture) هر قطعه
340	faulting	گسلش	فرآیندهای شکستگی یا جابه‌جایی به‌وجودآورنده گسل
341	fault-plane solution, focal-mechanism solution	حل صفحه گسل	تعیین هندسه صفحه گسل و راستای لغزش بر روی آن بر پایه تحلیل نخستین جنبش امواج p یا دامنه امواج درونی و امواج سطحی
342	fence effect	اثر حصار	بی‌هنجاری مقاومت ویژه یا قطبش القایی در اطراف رساناهای متصل به زمین
343	field geometry	هندسه میدانی	آرایش میدانی برای گسترش خطوط چشمه و گیرنده متد. چیدمان میدانی field layout هندسه برداشت survey geometry
344	field layout	چیدمان میدانی	← هندسه میدانی
345	field reversal		→ polarity reversal
346	first arrival	اولین رسید	اولین نشانک / سیگنال رسیده از چشمه لرزه‌ای متد. اولین شکن first break
347	first break	اولین شکن	← اولین رسید

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
348	fixed wing survey	برداشت بال اتصالی	نوعی برداشت هواپرد که در آن مغناطیس سنج‌ها بر روی دم یا بال هواپیما نصب می‌شوند
349	fixed-source method	روش چشمه ثابت	نوعی داده برداری، عموماً در الکترومغناطیس، که در آن چشمه (فرستنده) در یک محل ثابت می‌ماند و آشکارساز (گیرنده) در منطقه مورد کاوش (ناحیه برداشت) حرکت داده می‌شود
350	f-k filter → velocity filter		مترادف است با velocity filter / صافی سرعت
351	flattening	تخت‌شدگی ۲	نسبت اختلاف میان شعاع‌های استوایی و قطبی زمین به شعاع استوایی آن
352	Flexi-Bin geometry, bin fractionation geometry	چیدمان نرم‌خانک	نوعی هندسه برداشت لرزه‌ای سه‌بعدی که در آن جدایش خط‌های چشمه یا گیرنده مجاور مضرب غیر صحیحی از فاصله گروه گیرنده‌هاست
353	floating earthquake	زمین‌لرزه شناور	زمین‌لرزه‌ای که احتمال وقوع آن در هر نقطه‌ای از ناحیه‌ای مشخص یکسان فرض می‌شود
354	flood 2	مد	بالا آمدن آب دریا
355	focal depth	ژرفای کانون	فاصله قائم کانون زمین‌لرزه از سطح زمین مت. عمق کانون
356	focal mechanism	سازوکار کانونی	← سازوکار کانونی زمین‌لرزه
357	focal-mechanism solution → fault-plane solution		
358	focus 1	کانون	اپتیک [نقطه‌ای بر روی محور عدسی که تصویر نقطه‌ای در بی‌نهایت بر روی آن تشکیل می‌شود [زبان‌شناسی] در ساخت اطلاع جمله، سازه‌ای که گوینده با استفاده از آهنگ یا نشانه‌ای دیگر آن را با تأکید بیان می‌کند [ژئوفیزیک] محل رها شدن انرژی زمین‌لرزه و آغاز شکستگی در درون زمین
359	focused log → Laterolog		
360	footprint 1 → artifact 2		
361	force of gravity syn: gravity force, gravity vector	نیروی گرانی	مجموع نیروی گرانشی و نیروی مرکزگریز وارد بر واحد جرم بر روی زمین
362	foreshock	پیش‌لرزه	لرزشی پیش از زمین‌لرزه بزرگ
363	formation factor	ضریب سازند	نسبت مقاومت ویژه سنگ به مقاومت ویژه آب تخلخلی
364	free-air correction	تصحیح هوای آزاد	تصحیح ارتفاعی گرانی نقاط اندازه‌گیری شده در سطح زمین، در حالی که نقطه در هوای آزاد، بدون در نظر گرفتن جرم در زیر آن، فرض شود
365	free-air gravity anomaly	بی‌هنجاری گرانی هوای آزاد	اختلاف میان گرانی اندازه‌گیری شده و گرانی نظری در هر ایستگاه پس از اعمال تصحیح هوای آزاد
366	gama-gama log	نگاره گاما - گاما	← نگاره چگالی
367	gamma-gamma logging → density logging	نگاره برداری گاما-گاما	← نگاره برداری چگالی
368	geocentric latitude	عرض زمین مرکزی	زاویه میان صفحه استوا و خطی که از مرکز زمین می‌گذرد
369	geochronology	زمین‌گاه‌شماری	سن‌یابی رویدادها در تاریخ زمین
370	geocosmologist	زمین‌کیهان‌شناس	کسی که به مطالعه منشأ زمین‌شناختی و تاریخچه زمین می‌پردازد
371	geocosmology	زمین‌کیهان‌شناسی	مطالعه منشأ زمین‌شناختی و تاریخچه زمین

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
372	geodynamo	زمین دینام	سازوکار ایجادکننده میدان مغناطیسی زمین
373	geoelectric prospecting syn.: geoelectrical exploration	کاوش زمین الکتریکی	مطالعه زمین به منظور اکتشاف منابع زیرسطحی با استفاده از روش های الکتریکی مت. اکتشاف زمین الکتریکی geoelectric exploration
374	geoelectrical exploration → geoelectric prospecting	اکتشاف زمین الکتریکی	← کاوش زمین الکتریکی
375	geoid	زمینوار	شکلی فرضی برای زمین با حذف تمامی برجستگی های روی آن و گسترش سطح تراز آب دریا روی تمام خشکی ها
376	geoid height → geoidal height		
377	geoid separation → geoidal separation		
378	geoid undulation	موجوارگی زمینوار	ارتفاع زمینوار از بیضوی مرجع موجوارگی undulation
379	geoidal height/ geoid height	ارتفاع زمینوار	فاصله عمودی زمینوار از بیضوی مرجع
380	geoidal separation/ geoid separation	جدایش زمینوار	فاصله بیضوی مرجع و زمینوار
381	geoisotherm → isogeotherm		
382	geomagnetic axis	محور زمین مغناطیسی	محور دوقطبی مایل (inclined dipole) زمین
383	geomagnetic coordinates	دستگاه مختصات زمین مغناطیسی	دستگاه مختصات کروی بر پایه بهترین برازش یک دوقطبی با میدان مغناطیسی واقعی زمین
384	geomagnetic deep sounding	ژرف گمانه زنی زمین مغناطیسی	کاربرد روش های القای الکترومغناطیسی برای تعیین رسانندگی الکتریکی زمین با استفاده از تغییرات زمین مغناطیسی طبیعی
385	geomagnetic dipole	دوقطبی زمین مغناطیسی	دوقطبی مغناطیسی ناشی از میدان مغناطیسی زمین
386	geomagnetic equator	استوای زمین مغناطیسی	دایره عظیمه ای بر روی زمین، به فاصله ۹۰ درجه از قطب های مغناطیسی
387	geomagnetic index syn.: magnetic index	شاخص زمین مغناطیسی	برآورد توصیفی آشفتگی های زمین مغناطیسی
388	geomagnetic interference syn: geomagnetic noise	تداخل زمین مغناطیسی	هر نوع تداخل میدان مغناطیسی زمین با امواج رادیویی
389	geomagnetic jerk	جهش زمین مغناطیسی	تغییر ناگهانی در مشتق دوم زمانی میدان مغناطیسی ای که از چشمه های درون زمین ناشی می شود
390	geomagnetic latitude	عرض زمین مغناطیسی	عرض مغناطیسی هر نقطه در صورتی که به جای میدان زمین، میدان یک دوقطبی که تقریب نزدیکی از آن است، قرار گیرد
391	geomagnetic longitude	طول زمین مغناطیسی	طولی که بر پایه محور زمین مغناطیسی تعیین می شود
392	geomagnetic meridian	نصف النهار زمین مغناطیسی	نیم دایره ای که قطب های زمین مغناطیسی را به هم وصل می کند
393	geomagnetic micropulsations → electromagnetic pulsations		
394	geomagnetic noise	نوفه زمین مغناطیسی	بسامدهای ناخواسته ناشی از افت و خیزهای میدان زمین مغناطیسی
395	geomagnetic noise → geomagnetic interference	نوفه زمین مغناطیسی	
396	geomagnetic polarity reversal		→ polarity reversal
397	geomagnetic polarity time scale	مقیاس زمان قطبایی زمین مغناطیسی	وارونگی های میدان مغناطیسی زمین که برای سن یابی سازندها به کار می رود
398	geomagnetic pole	قطب زمین مغناطیسی	هر یک از دو نقطه متقابل که محل تقاطع سطح زمین با محور

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			آهنربای میله‌ای فرضی در مرکز زمین است و میدان آن به تقریب برابر با میدان مغناطیسی حقیقی زمین است
399	geomagnetic reversal	وارونگی زمین مغناطیس	تغییر میدان مغناطیسی زمین از قطبایی نرمال به قطبایی وارون
400	geomagnetic reversal	وارونگی زمین مغناطیسی	→ polarity reversal
401	geomagnetic reversal timescale		→ polarity time-scale
402	geomagnetic secular variation	تغییرات سده‌ای زمین مغناطیس	← تغییرات سده‌ای
403	geomagnetic storm → magnetic storm		
404	geomagnetic variation → magnetic variation		
405	geomagnetochronology	گاهشماری زمین مغناطیسی	تدوین زمان مقیاس قطبایی مغناطیسی تاریخچه زمین بر پایه دیرینه مغناطیس
406	geometric attenuation	تضعیف هندسی	کاهش جنبش زمین با دور شدن از چشمه بر اثر گسترش جبهه موج
407	geometric constant → geometric factor		
408	geometric factor syn: geometric constant , array factor	ضریب هندسی	عاملی عددی که در نسبت ولتاژ اندازه‌گیری شده به جریان ضرب می‌شود تا مقاومت ویژه ظاهری به دست آید
409	geometric sounding	گمانه‌زنی هندسی	زرف گمانه‌زنی مقاومت ویژه یا الکترومغناطیسی‌ای که در آن هندسه آرایه تغییر می‌کند و پارامترهای دیگر از جمله بسامد ثابت می‌ماند
410	geometrical spreading synonyms: spherical divergence و اگرایی کروی	گسترش هندسی	کاهش انرژی موج در واحد سطح جبهه موج به دلیل گسترش جبهه موج با افزایش فاصله
411	geometry footprint syn.: acquisition imprint, geometry imprint, acquisition footprint	ردپای چیدمان	الگوی به‌جامانده از آرایش چشمه و گیرنده در داده‌های لرزه‌ای
412	geometry imprint → geometry footprint		
413	geophone	لرزه‌یاب	وسیله‌ای برای دریافت موج‌های لرزه‌ای در خشکی و زمین‌های باتلاقی که بیشتر در اکتشاف لرزه‌ای به کار می‌رود
414	geophone array	آرایه لرزه‌یاب	تعدادی لرزه‌یاب که به صورت خطی یا سطحی در ایستگاه ثبت لرزه چیده شوند
415	geopotential	زمین پتانسیل	انرژی پتانسیل واحد جرم نسبت به سطح دریا
416	geopotential height	ارتفاع زمین پتانسیلی	ارتفاع هر نقطه در جو بر حسب واحدهایی متناسب با انرژی پتانسیل واحد جرم در آن ارتفاع نسبت به سطح دریا
417	geopotential number	عدد زمین پتانسیل	مقدار عددی که به هر سطح زمین پتانسیل نسبت داده می‌شود و بر حسب یکای زمین پتانسیل بیان می‌شود
418	geopotential surface syn.: equigeopotential surface, level surface	سطح زمین پتانسیل	مکان هندسی نقاطی با زمین پتانسیل یکسان مت. سطح هم‌زمین پتانسیل equigeopotential surface
419	geopotential thickness	ضخامت زمین پتانسیلی	اختلاف ارتفاع زمین پتانسیلی میان دو سطح فشار ثابت در جو
420	geopotential topography	عارضه زمین پتانسیلی	عارضه هر سطح که با خطوط هم‌زمین پتانسیل (equal geopotential lines) نشان داده می‌شود مت. عارضه زمین پتانسیلی مطلق absolute geopotential topography

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
421	geopotential unit	یکای زمین پتانسیل	یکای پتانسیل گرانشی برای توصیف میدان گرانشی زمین
422	geotherm → isogeotherm		
423	geothermal anomaly	بی‌هنجاری زمین‌گرمایی	شرایط نابهنجار دما در مقایسه با میدان دمای کلی
424	geothermal exploration, thermal exploration	اکتشاف زمین‌گرمایی	اکتشاف منابع انرژی زمین‌گرمایی مت. کاوش زمین‌گرمایی geothermal prospecting
425	geothermal field	میدان زمین‌گرمایی	منطقه‌ای با شارش گرمایی قوی که معمولاً در اثر ماگما یا تمرکز عناصر پرتوزا ایجاد می‌شود
426	geothermal gradient	گرادیان زمین‌گرمایی	آهنگ تغییر دما در سنگ و خاک از سطح زمین به داخل آن
427	geothermal heat flow	شارش گرمایی زمین	شارش گرمایی خارج‌شده از بخش داخلی زمین در واحد زمان از واحد سطح
428	geothermal log syn.: temperature log	نگاره زمین‌گرمایی	نگاره حاصل از اندازه‌گیری دما یا گرادیان آن بین الکترودهای نزدیک به هم در چاه گمانه
429	geothermal reservoir	مخزن زمین‌گرمایی	انبارش زیرزمینی آب به‌دام‌افتاده در سنگ‌های متخلخلی که دارای منبع‌های گرمایی هستند
430	geothermal system	سامانه زمین‌گرمایی	ناحیه محدود زمین‌شناختی که در آن بخار در حال چرخش یا آب داغ، بخشی از جریان گرم داخلی را به سطح زمین می‌راند
431	geothermometer	زمین‌دماسنج	۱. دماسنج ساخته‌شده برای اندازه‌گیری دمای چاه‌های آزمایشی یا نهشته‌های دریایی عمیق ۲. کانی یا مجموعه‌ای از کانی‌ها که ترکیب و ساختار آنها نشان‌دهنده اطلاعاتی درباره گستره دمایی تشکیل آنها باشد
432	geothermometry	زمین‌دماسنجی	اندازه‌گیری مستقیم یا غیرمستقیم یا برآورد دماهایی که فرایندهای زمین‌شناختی در آن دماها رخ داده یا رخ می‌دهد
433	ghost	شبح	بخشی از انرژی لرزه‌ای که پس از رها شدن به طرف بالا منتشر و سپس به پایین بازتابیده می‌شود
434	glide horizon → décollement ¹		
435	Goussev filter	صافی گوسف	عملگری بر پایه خط یا شبکه در حوزه مکان که اختلاف نرده‌ای گرادیان کل و گرادیان افقی داده‌های مغناطیسی را محاسبه می‌کند
436	graben	فروبووم	واحد یا قطعه ساختاری کشیده و به‌نسبت فروافتاده‌ای از پوسته که از دو بر بلند خود با گسل محصور شود
437	gradiometer	گرادیان‌سنج	وسیله‌ای برای اندازه‌گیری مؤلفه‌های گرادیان میدان پتانسیل
438	gravimeter syn: gravity meter	گرانی‌سنج	سنج‌افزار بسیار حساسی که برای اندازه‌گیری تغییرات میدان گرانشی به کار می‌رود
439	gravimeter drift, gravity-meter drift, drift of gravimeter	رانه گرانی‌سنج	تغییر تدریجی و ناخواسته در مقدار مرجعی که براساس آن اندازه‌گیری گرانی انجام می‌شود
440	gravimetric geoid	زمینوار گرانی‌سنجی	تقریبی برای زمینوار که از داده‌های گرانی‌سنجی به‌دست می‌آید
441	gravimetry	گرانی‌سنجی	اندازه‌گیری گرانی یا شتاب گرانی
442	gravitational constant, constant of gravitation	ثابت گرانش	ثابت تناسب در قانون گرانشی نیوتن
443	gravitational disturbance → gravity disturbance		
444	gravitational field 2 → gravity field		
445	gravitational flattening, gravity flattening	تخت‌شدگی گرانی	نسبت اختلاف گرانی در قطب و گرانی در استوا به گرانی در استوا

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
446	gravity	گرانی	ربایش گرانشی در سطح هر سیاره یا جرم آسمانی دیگر * مصوب فرهنگستان اول
447	gravity anomaly	بی‌هنجاری گرانی	اختلاف میان مقدار گرانی مشاهده‌شده و مقدار گرانی نظری محاسبه‌شده در یک نقطه
448	gravity anomaly map	نقشه بی‌هنجاری گرانی	نقشه‌ای که نشان‌دهنده مکان و بزرگی بی‌هنجاری‌های گرانی است
449	gravity base	مبنای گرانی	نقطه‌ای که در آن گرانی با صحت کافی اندازه‌گیری می‌شود و به عنوان مرجع در برداشت‌های گرانی به کار می‌رود
450	gravity disturbance, gravitational disturbance	آشفتگی گرانی	اختلاف میان گرانی مشاهده‌شده و گرانی بهنجار در همان نقطه
451	gravity field, gravitational field 2	میدان گرانی	میدان ربایش گرانشی در سطح یک سیاره یا دیگر اجسام آسمانی مت. میدان گرانی زمین Earth's gravity field
452	gravity flattening → gravitational flattening		
453	gravity force → force of gravity		
454	gravity gradient	گرادیان گرانی	مشتق جزئی شتاب گرانی نسبت به فاصله در راستای خاص
455	gravity map	نقشه گرانی	نمایش ترسیمی تغییرات بیشینه و کمینه گرانی در یک مکان
456	gravity network	شبکه گرانی	شبکه‌ای از ایستگاه‌ها که در آنها مشاهدات گرانی انجام شده است
457	gravity network	شبکه گرانی	شبکه‌ای از ایستگاه‌ها که در آنها مقدار گرانی اندازه‌گیری می‌شود
458	gravity reduction	برگردان گرانی	اعمال تصحیح‌های هوای آزاد و بوگه و هم‌ایستایی و غیره بر روی اندازه‌گیری‌های گرانی
459	gravity reference station	ایستگاه مرجع گرانی	ایستگاهی که به‌عنوان مرجع در برداشت گرانی مورد استفاده قرار می‌گیرد و با اندازه‌گیری‌های گرانی در هر یک از ایستگاه‌ها اختلاف میان آنها و ایستگاه مرجع به‌دست می‌آید
460	gravity station	ایستگاه گرانی	ایستگاهی که در آن مقدار گرانی اندازه‌گیری می‌شود
461	gravity survey	برداشت گرانی	اندازه‌گیری اختلاف شتاب گرانی در ایستگاه‌های مختلف سطح زمین
462	gravity tide	کشند گرانی	کشند اقیانوسی یا جوی که در نتیجه نیروی گرانشی ماه و خورشید ایجاد می‌شود
463	gravity vector	بردار گرانی	نیروی گرانی بر یکای جرم در هر نقطه
464	gravity vector → force of gravity		
465	gravity-meter drift → gravimeter drift		
466	great earthquake	گران‌زمین‌لرزه	زمین‌لرزه‌ای با بزرگی بیش از ۸
467	ground magnetic intensity	شدت مغناطیسی زمین	شدت کل میدان مغناطیسی زمین که با مغناطیس‌سنج‌های زمینی ثبت می‌شود
468	ground magnetometer	مغناطیس‌سنج زمینی	مغناطیس‌سنجی مستقر در ایستگاه پایه برای ثبت پیوسته داده‌ها و پایش تغییرات روزانه و توفان‌های مغناطیسی دوره‌ای
469	ground roll	زمین‌غلت	نوعی موج لرزه‌ای سطحی با سرعت و بسامد کم و دامنه بلند
470	ground-penetrating radar syn: georadar, ground probing radar, surface penetrating radar	رادار زمین‌نفوذ	وسیله‌ای برای بررسی لایه‌های کم‌عمق زمین با امواج الکترومغناطیسی‌ای که معمولاً در بازه بسامدی ۱۰ تا ۱۰۰۰ کیلوهرتز قرار دارند
471	group delay	تأخیر گروه	تأخیر یا تقدم زمانی مربوط به یک گروه لرزه‌یاب، ناشی از اختلاف ارتفاع یا ناهمگنی لایه‌های سطحی یا گزینش مبنای مرجع
472	group interval	فاصله میان‌گروهی	فاصله افقی بین مرکزهای دو گروه لرزه‌یاب مجاور

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			مت. فاصله گیرنده‌ها receiver interval
473	guard log→ Laterolog		
474	gyromagnetic	چرخامغناطیسی	مربوط به ویژگی‌های مغناطیسی ذرات باردار در حال چرخش
475	gyromagnetic compass	قطب‌نمای چرخامغناطیسی	نوعی قطب‌نمای مغناطیسی که در آن از پایداری چرخش نمایانه (gyroscopic) برای تعیین جهت استفاده می‌شود
476	gyromagnetic effect	اثر چرخامغناطیسی	چرخش مکانیکی القا شده در یک جسم در نتیجه تغییر مغناطش آن
477	gyromagnetic radius, Larmor radius (شعاع لارمور)	شعاع چرخامغناطیسی	شعاع انحنای تصویر مسیر یک ذره باردار که عمود بر میدان مغناطیسی حرکت می‌کند
478	gyromagnetic ratio	نسبت چرخامغناطیسی	نسبت گشتاور دوقطبی مغناطیسی یک سامانه اتمی یا هسته‌ای کلاسیک به تکانه زاویه‌ای آن
479	gyromagnetics	چرخامغناطیس	مطالعه ارتباط میان تکانه زاویه‌ای و مغناطش یک جسم
480	gyromagnetic remanent magnetization	مانده مغناطش چرخایی	بازماند مغناطیسی به دست آمده از طریق چرخش مواد مغناطیسی ناهمسان‌گرد در یک میدان مغناطیسی متناوب
481	half-life	نیم عمر	زمان لازم برای از بین رفتن نیمی از اتم‌های یک ماده پرتوزا در فرایند واپاشی
482	half-width	نیم پهنای	برای تابعی که دارای مقدار بیشینه است و در دو طرف آن تابع به سرعت کاهش می‌یابد، فاصله میان دو مقدار از متغیر مستقل که در آنها مقدار تابع، نصف مقدار بیشینه است
483	half-width method	روش نیم پهنای	روشی ترسیمی برای برآورد عمق تک چشمه بی‌هنجاری مغناطیسی یا گرانی
484	head wave	سرموج	موجی که با زاویه بحرانی وارد لایه‌ای با سرعت زیاد شود و با همان زاویه نیز به محیط اول برگردد
485	heading correction	تصحیح سوگیری	نوعی تصحیح ارتفاعی داده‌های مشاهده‌ای برای جبران تغییرات اندازه‌گیری شده حاصل از جهت پرواز هواپیما نسبت به میدان مغناطیسی زمین
486	Heaviside layer→ E layer		مترادف است با E layer / لایه E
487	height anomaly	بی‌هنجاری ارتفاع	اختلاف میان ارتفاع بیضی‌وار و ارتفاع نرمال (normal height)، یا فاصله هر نقطه از سطح زمین از نقطه متناظر آن بر روی زمینسان
488	Helmert's condensation reduction → condensation reduction	برگردان تراکمی هلمرت	← برگردان تراکمی
489	Hercules stone → lodestone		
490	hidden layer	لایه پنهان	لایه‌ای که موج شکست مرزی ندارد
491	high tide, high water, HW	فراکشند	اقیانوس‌شناسی [ارتفاع بیشینه سطح آب که مدکشند به آن می‌رسد از توفیزیک، علوم جو] بیشترین حد بالا آمدن پوسته زمین و سطح آب اقیانوس و جو بر اثر نیروهای گرانشی ماه و خورشید
492	high water → high tide		
493	hole fatigue	سست شدگی چاه	تأخیر بین شروع انفجار و تولید موج لرزه‌ای حاصل از آن
494	horizontal component filter	صافی مؤلفه افقی	پالایه‌ای در حوزه طیف با داده خطی که مؤلفه افقی میدان

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			مغناطیسی را یا در راستای خط برداشت خاصی نگه می‌دارد یا آن را عبور می‌دهد
495	horizontal profiling → lateral profiling	داده برداری افقی	← داده برداری جانبی
496	horizontally oriented geophone	لرزه یاب افقی	نوعی لرزه یاب که بخش نوسان کننده آن فقط در راستای افقی جابه جا شود
497	horst	فرابوم	واحد یا قطعه ساختاری کشیده و به نسبت بالا آمده ای که از دو تپ بلند خود با گسل محصور شود
498	HW → high tide		
499	hydrophone	آب لرزه یاب	وسیله ای برای دریافت موج های لرزه ای در آب که بیشتر در اکتشافات لرزه ای دریایی به کار می رود
500	hydrothermal	گرمابی	مربوط به آب گرم یا عمل آب گرم یا حاصل این عمل
501	image area	ناحیه تصویر	ناحیه ای از برداشت که پس از کوچ دارای پوشش تقریباً کاملی است
502	image gather	گرد آورد تصویر	گرد آورد هم میان نقطه ای که روی آن کوچ عمقی انجام شده است
503	image log	تصویر نگاره	چاه نگاره ای که تصویرهایی از دیواره چاه را در جهت های مختلف نشان می دهد
504	inclined dipole	دوقطبی مایل	دوقطبی مرکزی کلی که مؤلفه های آن در راستای محور چرخش زمین و در طول جغرافیایی صفر و طول جغرافیایی ۹۰ قرار دارند
505	inclinometer	میل سنج	وسیله ای برای اندازه گیری زاویه میل مغناطیسی
506	incoherent noise	نوفه ناهمدوس	قطاری از نوفه هایی که در نگاشت های مجاور رابطه سامانندی در فاز ندارند
507	induced earthquake	زمین لرزه القایی	زمین لرزه ای که از فعالیت های انسان، مانند تزریق مایعات در اعماق زمین، ساخت سد و انجام انفجارهای هسته ای زیرزمینی ناشی شود
508	induced electrical polarization method → induced polarization method		
509	induced magnetic anomaly	بی هنجاری مغناطیسی القایی	بی هنجاری مغناطیسی پوسته ای ناشی از تباین جانبی غلظت سنگ های غنی از آهن که با میدان زمین مغناطیسی مغناطیده شده اند
510	induced magnetization	مغناطش القایی	مؤلفه ای از مغناطش سنگ، متناسب و همسو با میدان مغناطیسی محیط
511	Induced polarization logging Syn.: IP-resistivity logging	نگاره برداری قطبش القایی	اندازه گیری رسانندگی الکتریکی و مقاومت ویژه الکتریکی در داخل چاه از طریق امواج الکترومغناطیسی با بسامد بالا
512	induced polarization method syn.: membrane polarization method, induced electrical polarization method	روش قطبش القایی	مطالعه شکست جریان تزریق شده به زمین در حوزه زمان یا بسامد
513	induced polarization susceptibility	پذیرفتاری قطبش القایی	معیاری برای سنجش خاصیت قطبش القایی زمین، که برای مقایسه با دیگر قطبش ها، مانند اثرهای مغناطیسی القایی، به کار می رود
514	inline direction → in-line		
515	inline geophone array	آرایه لرزه یاب به خط	نوعی آرایه لرزه یاب که در آن همه لرزه یاب ها در امتداد خط لرزه نگاری هستند
516	inline offset → inline offset spread		
517	inline offset spread, inline offset	گسترش دورافت به خط	نوعی آرایش لرزه ای که در آن چشمه از نزدیک ترین گیرنده فعال

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			به مقدار قابل توجهی در امتداد خط گسترش دور شده باشد
518	inline roll, crossline direction	غلتش به خط	جابه‌جایی باریکه در راستای موازی با خطوط گیرنده
519	in-line, inline direction	به خط	راستای موازی با خطوط گیرنده در لرزه‌نگاری سه‌بعدی
520	inner core	درون هسته	بخش درونی هسته زمین
521	in-phase field syn.: real component	میدان هم‌فاز	میدان در بسامد صفر و هم‌فاز با جریان
522	instantaneous velocity	سرعت لحظه‌ای	سرعت جبهه موج در هر لحظه در جهت انتشار انرژی
523	instrumental seismology	زلزله‌شناسی سنج‌افزاری	مطالعه زمین‌لرزه‌ها با استفاده از لرزه‌نگاشت‌ها
524	intensity of magnetization	شدت مغناطش	گشتاور مغناطیسی در یکای حجم
525	intercept time	زمان برخوردگاه	زمان به‌دست‌آمده از برخورد محور زمان با خط برازشی به داده‌های امواج شکست مرزی در نمودار زمان - مسافت
526	intermediate-focus earthquake	نیم‌رُف زمین‌لرزه	زمین‌لرزه‌ای با عمق کانونی ۷۰ تا ۳۰۰ کیلومتر
527	intermont	میان‌کوه	فضای باز میان دو رشته‌کوه
528	intermontane	میان‌کوهی	محصور میان دو رشته‌کوه
529	interplate coupling	جفت‌شدگی میان‌صفحه‌ای	توانایی کیفی گسل رانده در زون فرورانش برای قفل شدن و انباشت تنش
530	interplate earthquake	زمین‌لرزه میان‌صفحه‌ای	زمین‌لرزه‌ای که چشمه آن در میانای دو صفحه سنگ‌گرای قرار دارد
531	interseismic phase	مرحله میان‌لرزه‌ای	مرحله‌ای از فرایند کامل دگرشکلی پوسته زمین، در فاصله زمانی میان دو زمین‌لرزه
532	interval velocity	سرعت بازه‌ای	سرعت متوسط پرتو در فاصله بین دو بازتاب در داخل زمین
533	intraplate earthquake	زمین‌لرزه درون‌صفحه‌ای	زمین‌لرزه‌ای که در درون یک صفحه سنگ‌گرای، با فاصله بسیار از مرز صفحه، روی می‌دهد
534	intrinsic induced polarization	قطبش القایی ذاتی	قطبش القایی واقعی یک ماده در برابر مقدار ظاهری آن
535	invaded zone	زون تاخته	بخشی از دیواره چاه گمانه که مایع حفاری در آن نفوذ کرده و جانشین‌شماره سازند شده است
536	IP-resistivity logging → Induced polarization logging		
537	IRM → isothermal remanent magnetization		
538	irrotational wave	موج ناچرخشی	همان موج P است که با توجه به صفر بودن تاو بردار جابه‌جایی ذرات به این نام نیز خوانده می‌شود
539	isanomalous line → isonomaly/ isanomaly		
540	isanomaly → isonomaly		
541	isanomaly curve → isonomaly curve		
542	isarithmetic → isogram		
543	isoanomalous line/ isanomalous line → isonomaly/ isanomaly		
544	isonomaly curve/ isanomaly curve	خم هم‌بی‌هنجاری	خمی متشکل از نقاطی با بی‌هنجاری یکسان
545	isonomaly/ isanomaly, isonomalous line/ isanomalous line	خط هم‌بی‌هنجاری	خطی که نقاط دارای بی‌هنجاری‌های ژئوفیزیکی یکسان را به هم وصل می‌کند مت. هم‌بی‌هنجاری
546	isocline 1	خط هم‌میل	خطی با میل مغناطیسی یکسان مت. هم‌میل

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
547	isodynamic	خط هم‌دینامیک، هم‌دینامیک	← خط هم‌شدت
548	isogal	خط هم‌گرانی	پربندی با مقادیر گرانی برابر مت. هم‌گرانی
549	isogam	خط هم‌شدت	خطی که نقاط شدت مغناطیسی یکسان را به هم وصل می‌کند مت. هم‌شدت خط هم‌دینامیک، هم‌دینامیک isodynamic
550	isogeotherm, isotherm, geoisotherm, geotherm	زمین‌هم‌دما	خط یا سطحی در زمین که مکان هندسی نقاط هم‌دماست
551	isogonic line	خط هم‌انحراف	خطی که نقاط با انحراف مغناطیسی یکسان را به هم وصل می‌کند مت. هم‌انحراف
552	isogram syn: isopleth, isarithm	خط هم‌مقدار	هر خطی بر روی نقشه که نقاطی با کمیت یکسان را به هم متصل می‌کند
553	isomagnetic map	نقشه هم‌مغناطیسی	نقشه نشان‌دهنده مؤلفه‌های میدان مغناطیسی زمین
554	isopach syn: thickness line, thickness contour, isopachyte, isopachous line	خط هم‌ضخامت	خطی بر روی نقشه که از نقاط هم‌ضخامت عبور می‌کند
555	isopach map syn: thickness map, isopachous map	نقشه هم‌ضخامت	نقشه‌ای که ضخامت یک لایه یا سازند یا پیکره‌های تختالی دیگر را در ناحیه‌ای جغرافیایی نشان می‌دهد
556	isopachous map → isopach map		
557	isopachous → isopach		
558	isopachyte → isopach		
559	isopleth → isogram		
560	isopor line	خط هم‌تغییر	خطی که تغییرات درازمدت، مانند تغییرات خطوط هم‌انحراف یا هم‌میل، بر روی آن یکسان است
561	isoseismal line	خط هم‌لرز	پربندی که نواحی هم‌شدت زمین‌لرزه را از یکدیگر جدا می‌کند
562	isostasy	هم‌ایستایی	شرایط توازن تقریبی میان سنگ‌گروه و سست‌گروه برای جبران اثر گرانشی جرم‌های بالای زمین‌وار و کمبود چگالی در آب‌های اقیانوس
563	isostatic	هم‌ایستا	ویژگی شرایط توازن تقریبی میان بخش‌های مختلف پوسته زمین
564	isostatic adjustment	تعدیل هم‌ایستایی	← جبران هم‌ایستایی
565	isostatic anomaly	بی‌هنجاری هم‌ایستایی	بی‌هنجاری گرانی محاسبه‌شده بر مبنای فرضیه‌های هم‌ایستایی
566	isostatic compensation	جبران هم‌ایستایی	فرایندی که در آن سنگ‌کره زمین برای برقراری توازن میان واحدهایی با جرم و چگالی متفاوت سازوکاری تنظیمی دارد مت. تعدیل هم‌ایستایی isostatic adjustment
567	isotherm → isogeotherm		
568	isothermal remanent magnetization, IRM	مانده مغناطش هم‌دما	مانده مغناطشی که صرفاً ناشی از تأثیر میدان مغناطیسی مستقیم و بدون تغییر دما است
569	K index	شاخص k	شاخصی سه‌ساعته که معیار گستره فعالیت سریع و نامنظم مغناطیسی زمان توفان است
570	Kennelly-heaviside layer → E layer		مترادف است با E layer / لایه E
571	Koch's formula	فرمول کُخ	فرمولی جایگزین فرمول استوکس برای آشفته‌گرانی
572	labilized gravimeter → astatized		

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
	gravimeter		
573	large earthquake	زمین لرزه بزرگ	زمین لرزه‌ای همراه با شکست تمام پهنای یک زون لرزه‌زا
574	Larmor radius → gyromagnetic radius	شعاع لارمور	مترادف است با gyromagnetic radius / شعاع چرخامغناطیسی
575	lateral profiling syn.: electrical profiling, horizontal profiling	داده برداری جانبی	نوعی داده برداری الکتریکی که در آن تغییرات جانبی مقاومت ویژه با ثابت نگه داشتن فاصله‌های الکترودی و جابه‌جا کردن کل آرایش روی خط الکترودها اندازه‌گیری می‌شود مت. داده برداری الکتریکی electrical profiling داده برداری افقی horizontal profiling
576	Laterolog syn: guard log, focused log	جانبی نگاره	نگاره مقاومت ویژه‌ای که معمولاً خاص گل‌های نمکی است و با گمانه‌ای کانونی شده به وسیله الکترودهای محافظ به دست می‌آید
577	latitude correction	تصحیح عرض جغرافیایی	۱. تصحیح شمالی- جنوبی که بر شدت میدان مغناطیسی اندازه‌گیری شده اعمال می‌شود تا میدان نرمال زمین حذف شود ۲. تصحیح داده‌های گرانی با عرض جغرافیایی مت. تصحیح عرض
578	leading stone → lodestone		
579	level surface → geopotential surface		
580	liquefaction	روان‌گرایی	تغییر حالت رسوب‌های سیر شده از آب، از جامد به مایع، بر اثر تکان‌های شدید زمین
581	liquid-junction potential syn: liquid boundary potential diffusion potential پتانسیل نفوذی	پتانسیل پیوندگاه مایعات	پتانسیل حاصل از اختلاف تحرک یون‌های مختلف در محلول‌هایی با تراکم متفاوت
582	loadstone → lodestone		
583	local attraction → local magnetic disturbance		
584	local magnetic disturbance syn.: local attraction	آشفتگی مغناطیسی محلی	نوعی بی‌هنجاری میدان مغناطیسی زمین ناشی از اثرات مغناطیسی محلی در ناحیه‌ای نسبتاً کوچک
585	local magnitude	بزرگی محلی	بزرگی زمین لرزه بر پایه لگاریتم بیشینه دامنه امواج درونی ثبت شده با لرزه‌نگار معیار در فاصله ۱۰۰ کیلومتری رومرکز زمین لرزه مت. بزرگی در مقیاس ریشتر، بزرگی ریشتر Richter magnitude
586	local site condition	شرایط محلی ساختگاه	توصیف کیفی یا کمی عارضه‌شناختی و زمین‌شناختی و نیمرخ خاک در هر ساختگاه که جنبش‌های زمین در آن ساختگاه را در زمان زمین لرزه تحت تأثیر قرار می‌دهد
587	lodestone, Hercules stone, leading stone, loadstone	آهنربای طبیعی	اکسید آهن مغناطیسی یا ماگنتیت طبیعی که دارای قطبایی است و اجسام آهنی را می‌رباید
588	log 3	نگاره ۲	نگاشت حاصل از اندازه‌گیری یا مشاهدات داخل چاه گمانه
589	logging	نگاره برداری	اندازه‌گیری ویژگی‌های فیزیکی مواد دیواره چاه
590	longitudinal wave	موج طولی	همان موج P است که با توجه به هم‌راستا بودن ارتعاش ذرات و انتشار موج به این نام نیز خوانده می‌شود
591	long-path multiple	چندباره بلندمسیر	بازتاب چندباره‌ای که به سبب طولانی بودن مسیر بازتاب، به صورت رویدادهای مجزا مشاهده می‌شود

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
592	Love wave	موج لاو	نوعی موج سطحی ناشی از به تله افتادن امواج برشی قطبیده افقی در نزدیکی سطح زمین
593	low tide, low water, LW	فروکشند	ااقیانوس‌شناسی ارتفاع کمینه سطح آب که جزرکشند به آن می‌رسد اژئوفیزیک، علوم جو بیشترین حد پایین رفتن پوسته زمین و سطح آب اقیانوس و جو بر اثر نیروهای گرانشی ماه و خورشید
594	low velocity zone, LVZ	زون کم‌سرعت	منطقه‌ای در روگوشته که در آن سرعت امواج لرزه‌ای کمتر از سرعت این امواج در لایه رویی آن است
595	low water → low tide		
596	lower crust	زیر پوسته ۱	بخشی از پوسته زمین، زیر ناپوستگی کُتراد
597	lower mantle	زیر گوشته	بخشی از گوشته زمین، از عمق ۷۰۰ تا ۲۹۰۰ کیلومتر
598	LVZ → low velocity zone		
599	LW → low tide		
600	macroscopic precursor	پیش‌نشانگر میدانی	پیش‌نشانگر زمین‌لرزه بر پایه حواس انسان
601	macroseismic epicentre	رومرکز میدانی	رومرکز زمین‌لرزه بر پایه مشاهدات میدانی
602	macroseismology	زلزله‌شناسی میدانی	مطالعه اثرهای محسوس زمین‌لرزه‌ها
603	magnetic annual variation syn.: annual magnetic variation	تغییر سالانه مغناطیسی	تغییر زمانی منظم و کوچک میدان مغناطیسی زمین پس از حذف تغییرات سده‌ای مقادیر میانگین ماهانه
604	magnetic anomaly	بی‌هنجاری مغناطیسی	انحراف میدان مغناطیسی زمین از میانگین میدان مغناطیسی پیرامون
605	magnetic anomaly amplitude	دامنه بی‌هنجاری مغناطیسی	تغییر نسبی شدت میدان مغناطیسی در ناحیه برداشت، ناشی از میزان تباین پذیرفتاری مغناطیسی جانبی و عمق چشمه
606	magnetic anomaly shape	شکل بی‌هنجاری مغناطیسی	عارضه‌ای از نمودار میدان مغناطیسی ناشی از عواملی مانند هندسه و عمق چشمه و تباین پذیرفتاری و نظایر آنها
607	magnetic anomaly wavelength	طول موج بی‌هنجاری مغناطیسی	طول موج غالب مشاهده‌شده در طیف توان بی‌هنجاری مغناطیسی
608	magnetic azimuth	سمت مغناطیسی	اژئوفیزیک سمت نسبت به شمال مغناطیسی امهندسی نقشه‌برداری زاویه میان صفحه قائم گذرنده از شیء مشاهده‌شده و صفحه قائم گذرنده از عقربه مغناطیسی آزاد معلق
609	magnetic basement	پی‌سنگ مغناطیسی	سطح زیرین لایه‌های سنگی گسترده با پذیرفتاری مغناطیسی زیاد
610	magnetic compensation system	سامانه جبران مغناطیسی	سامانه رایانه‌ای درون هواپیما برای جبران نوفه‌های مغناطیسی ناشی از بخش‌های ایستا و متحرک هواگرد در هنگام برداشت
611	magnetic component filter	صافی مؤلفه مغناطیسی	پالایه‌ای با پایه خطی در حوزه مکان که میدان مغناطیسی را به مولفه‌های افقی و عمودی تجزیه می‌کند
612	magnetic corrections	تصحیح‌های مغناطیسی	مجموعه‌ای از تصحیح‌های اعمال‌شده بر مغناطیس مشاهده‌ای برای جدا کردن بی‌هنجاری حاصل از تغییرات پذیرفتاری سنگ از سایر مؤلفه‌های میدان مغناطیسی زمین
613	magnetic daily variation → magnetic diurnal variation		

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
614	magnetic deviation	انحراف مغناطیسی ۱	زاویه میان نصف‌النهار مغناطیسی و محور صفحه قطب‌نما
615	magnetic diurnal variation, magnetic daily variation	تغییر روزانه مغناطیسی	نوسان میدان مغناطیسی زمین در دوره تقریبی یک شبانه‌روز
616	magnetic domain	حوزه مغناطیسی	ناحیه‌های بسیار کوچک دارای مغناطش مختلف‌جهت در درون ذرات سنگ یا بلورها
617	magnetic element	مؤلفه مغناطیسی	زاویه انحراف و میل یا شدت مغناطیسی در هر نقطه روی سطح زمین
618	magnetic elevation	ارتفاع مغناطیسی	فاصله حسگر مغناطیس‌سنج از سطح دریا در برداشت‌های مغناطیسی هواپرد
619	magnetic equator	استوای مغناطیسی	مکان هندسی نقاطی روی سطح زمین با میل مغناطیسی صفر
620	magnetic field logging	نگاره‌برداری میدان مغناطیسی	اندازه‌گیری مستقیم میدان مغناطیسی زمین در چاه‌های گمانه
621	magnetic inclination	میل مغناطیسی	زاویه میان مؤلفه افقی و راستای میدان مغناطیسی کل
622	magnetic index → geomagnetic index		
623	magnetic induced polarization method	روش قطبش القا مغناطیسی	اندازه‌گیری پدیده قطبش القایی با ثبت تغییرات میدان مغناطیسی نزدیک به جسم قطبیده الکتریکی زیرسطحی
624	magnetic induced-polarization method	روش قطبش القایی مغناطیسی	اندازه‌گیری پدیده قطبش القایی با آشکارسازی تغییرات میدان مغناطیسی در نزدیکی جسم قطبیده الکتریکی زیرسطحی
625	magnetic latitude	عرض مغناطیسی	فاصله زاویه‌ای شمالی یا جنوبی از استوای مغناطیسی
626	magnetic local anomaly	بی‌هنجاری محلی مغناطیسی	انحراف میدان مغناطیسی مکانی معین از میدان میانگین اطراف
627	magnetic meridian	نصف‌النهار مغناطیسی	خطی که در هر مکان بر راستای میدان مغناطیسی زمین منطبق باشد
628	magnetic model	مدل مغناطیسی	مدل پذیرفتاری مربوط به یک ساختار زمین‌شناختی واقعی یا فرضی
629	magnetic observatory	رصدخانه مغناطیسی	ایستگاه ژئوفیزیکی مجهز به دستگاه‌های مغناطیس‌سنج برای اندازه‌گیری و بررسی میدان مغناطیسی زمین
630	magnetic permeability	تراوایی مغناطیسی	نسبت میدان مغناطیسی به مغناطش
631	magnetic polarity	قطبایی مغناطیسی	دارا بودن دو قطب مخالف در اجسام مغناطیسی
632	magnetic polarity reversal		→ polarity reversal
633	magnetic polarization	قطبش مغناطیسی	قطب‌دار شدن برخی مولکول‌ها یا ساختارهای بلوری در میدان مغناطیسی به سبب ماهیت نامتقارن آنها
634	magnetic pole, dip pole	قطب مغناطیسی	هر یک از دو نقطه بر روی سطح زمین که در آنجا نصف‌النهارهای مغناطیسی هم‌گرا هستند
635	magnetic probe	کاوند مغناطیسی	پیچهای کوچک که برای اندازه‌گیری تغییرات شدت میدان در میدان مغناطیسی قرار داده می‌شود
636	magnetic profile	نیمرخ مغناطیسی	نیمرخ از ساختار زمین‌شناختی که نشان‌دهنده بی‌هنجاری‌های مغناطیسی است
637	magnetic prospecting	کاوش مغناطیسی	مکان‌یابی نهشته‌های مغناطیسی با اندازه‌گیری هواپرد یا زمینی تغییرات میدان مغناطیسی زمین
638	magnetic reversal		→ polarity reversal

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
639	magnetic secular change	تغییر درازمدت مغناطیسی	تغییر تدریجی مقدار مؤلفه مغناطیسی در طول سال‌ها
640	magnetic separation	جدایش مغناطیسی	روشی برای جداسازی مواد یا ترکیبات با استفاده از جامدات مغناطیسی و یک میدان مغناطیسی خارجی
641	magnetic station	ایستگاه مغناطیس‌سنجی	مکانی مجهز به دستگاه‌های اندازه‌گیری تغییرات محلی میدان مغناطیسی زمین
642	magnetic storm, geomagnetic storm	توفان مغناطیسی	تغییر قابل توجه میدان مغناطیسی زمین و کاهش مؤلفه افقی میدان که بر اثر برخورد سیلی از ذرات باردار خورشیدی به وجود می‌آید
643	magnetic stratigraphy → paleomagnetic stratigraphy		
644	magnetic substorm → substorm		
645	magnetic susceptibility	پذیرفتاری مغناطیسی	اژتوفیزیک [اژتوفیزیک] معیار توانایی مغناطیس شدن ماده [فیزیک] نسبت مغناطش پدیدآمده در یک ماده به شدت میدان مغناطیسی وارد بر آن
646	magnetic temporal variation	تغییر زمانی مغناطیسی	هر تغییر در میدان مغناطیسی زمین که تابع زمان باشد
647	magnetic variation, geomagnetic variation	تغییرات مغناطیسی	تغییرات زمانی و مکانی جزئی در میدان مغناطیسی زمین
648	magnetoconvection	مغناهمرفت	جریانی ناشی از گرما در شاره رسانای الکتریکی در میدان مغناطیسی اعمال شده
649	magnetocrystalline anisotropy	ناهمسان‌گردی مغنابلورین	ویژگی ذاتی کانی‌ها برحسب انرژی لازم در اتم برای حرکت مغناطش بلور از یک جهت بلورشناختی به جهت دیگر
650	magnetoelasticity	مغناکشسانی	وابستگی مغناطش ماده فرّومغناطیسی به کرنش کشسان ایجادشده در ماده
651	magnetogram	مغناطیس‌نگاشت	نگاشت پیوسته حاصل از یک مغناطنگار
652	magnetograph	مغناطیس‌نگار	سنج‌افزاری برای ثبت خودکار و پیوسته تغییرات زمانی مؤلفه‌های مغناطیسی
653	magnetoionic duct	راهه مغنایونی	مجرایی در طول خطوط میدان زمین مغناطیسی که امواج رادیویی در آن منتشر می‌شوند
654	magnetoionic theory	نظریه مغنایونی	نظریه‌ای که به تشریح و توصیف اثر میدان زمین مغناطیسی و یونش جوّی بر امواج رادیویی می‌پردازد و الگوهای پیش‌بینی‌پذیری ارائه می‌کند
655	magnetometric resistivity method	روش مقاومت‌ویژه مغناسنجشی	روش تعیین مقاومت‌ویژه الکتریکی با استفاده از میدان‌های مغناطیسی بسامد پایین که با شارش جریان غیرالقایی درون زمین همراهند
656	magnetopause	مغناایست	لایه مرزی گذر از مغناطیس‌سپهر به محیط میان‌سیاره‌ای
657	magnetopolarity unit synonyms: polarity rock-stratigraphic unit, magnetostratigraphic polarity unit	واحد مغناقطبایی	یک توده سنگی با قطبایی مانده‌مغناطشی یکنواخت که از سنگ‌های مجاور با قطبایی متفاوت متمایز است
658	magnetopolarity zone		→ polarity zone
659	magnetosheath	مغناپوش	منطقه نسبتاً نازکی میان مغناط‌ایست زمین و جبهه ضربه باد خورشیدی
660	magnetospheric plasma	پلاسمای مغناسپهری	پلاسمای ضعیفی که در مغناسپهر سیاره‌ای نفوذ می‌کند
661	magnetospheric ring current	جریان حلقوی	جریان جاری در حلقه‌ای از ذرات باردار در پیرامون زمین

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
		مغناسپهری	
662	magnetospheric substorm	خُردتوفان مغناسپهری	پدیده ناشی از آشفتگی ذرات و میدان‌های مغناطیسی در مغناطیس‌سپهر
663	magnetostratigraphic polarity unit		→ magnetopolarity unit
664	magnetostratigraphic polarity zone		→ polarity zone
665	magnetostratigraphic polarity-reversal horizon		→ polarity-reversal horizon
666	magnetostratigraphic polarity-transition zone		→ polarity-transition zone
667	magnetostratigraphic time-scale		→ polarity time-scale
668	magnetostratigraphy	مغناچینه‌شناسی	شاخه‌ای از چینه‌شناسی که در آن توالی‌های رسوبی با استفاده از مانده‌مغناطش آنها توصیف می‌شود
669	magnetotail	مغناطیس‌ذم	بخشی از مغناطیس‌سپهر زمین ، در ناحیه پشت به خورشید یا ناحیه شب با طول متغیری حدود صدها برابر شعاع زمین مت. دنباله زمین‌مغناطیسی geomagnetic tail
670	magnetotelluric method	روش زمین‌مغناطبرقی	روشی الکترومغناطیسی برای اندازه‌گیری میدان‌های مغناطیسی و الکتریکی طبیعی زمین
671	magnetozone	مغنازون	بخشی از لایه سنگی که در آن پارامتر مغناطیسی مقدار ثابتی دارد
672	major earthquake	کلان‌زمین‌لرزه	زمین‌لرزه‌ای با بزرگی برابر یا بزرگ‌تر از ۷
673	mantle	گوشته	بخشی از زمین بین پوسته و هسته
674	master curve, type curve	سرمحنی	منحنی‌هایی نظری برای تفسیر داده‌های صحرایی ساختارهای لایه‌ای افقی یا قائم که در آنها پاسخ قطبش القایی و مقاومت‌ویژه بر حسب فاصله الکترودی ترسیم می‌شود
675	maximum credible earthquake	بیشینه‌زمین‌لرزه پذیرفتنی	بیشینه‌زمین‌لرزه سازگار با چارچوب زمین‌ساختی شناخته‌شده، که ممکن است در یک ناحیه یا در امتداد هر گسل روی دهد
676	maximum probable earthquake	بیشینه‌زمین‌لرزه محتمل	بیشینه‌زمین‌لرزه‌ای که با بیشترین احتمال رویداد ، ممکن است ناحیه‌ای را تکان دهد
677	maximum-phase wavelet	موجک بیشینه‌فاز	موجک دونمونه‌ای [a,b] هر گاه $ a > b $ باشد
678	M-discontinuity → Mohorovicic discontinuity		
679	meizoseismal area	پهنه شدیدلرزه	گستره‌ای با تکان شدید زمین‌لرزه
680	membrane polarization method → induced polarization method		
681	metal factor syn.: metallic conduction factor	ضریب فلزی	نسبت بهنجارشده درصد اثر بسامد یا بارپذیری به مقاومت‌ویژه اندازه‌گیری شده مت . عامل رسانش فلزی metallic conduction factor
682	metallic conduction factor → metal factor	عامل رسانش فلزی	← ضریب فلزی
683	microearthquake	خُردزمین‌لرزه	زمین‌لرزه‌ای با بزرگی برابر یا بزرگ‌تر از ۱ و کوچک‌تر از ۳
684	microlaterolog	خُردجانبی‌نگاره	نگاره خُردمقاومت‌ویژه‌ای که از جریان کانونی‌شده زیرساختی به‌دست می‌آید
685	microlog	خردنگاره	نوعی نگاره خُردمقاومت‌ویژه تهیه شده با سه الکتروود که به فاصله یک اینچ از هم، در امتداد قائم بر روی بالشتکی که به دیواره چاه چسبانده شده است قرار دارند
686	microresistivity log	نگاره خُردمقاومت‌ویژه	نگاره‌ای که با استفاده از مقاومت‌ویژه زون تاخته در اطراف دیواره

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			چاه و با به کارگیری الکترودهای واقع بر روی یک بالشتک تهیه می شود
687	microseism	خردلرزه	اصطلاحی برای حرکت های کوچک زمین که منشأ زمین لرزه ای نداشته باشد
688	microtremor	ریز لرزه	خردلرزه هایی با بسامد بیش از حدود یک هرتز که غالباً از چشمه های غیرطبیعی ناشی می شود
689	migrated section	مقطع کوچیده	مقطعی لرزه ای که در آن بازتاب ها و پراش ها به مکان های درست خود منتقل شده اند
690	migration aperture	دریچه کوچ	گستره ای مکانی که از داده های لرزه ای آن در کوچ استفاده می شود
691	migration velocity analysis	واکاوی سرعت کوچ (مسکوت ماند: واکاوی / تحلیل ؟)	تعیین توزیع سرعت از طریق تکرار کوچ نگاشت لرزه ای و به کمک آشفته سازی سرعت ها، به نحوی که موجب بیشینه شدن توان برانباشت و وضوح رویدادهای لرزه ای شود
692	migration1	کوچ	روشی وارون در پردازش داده های لرزه ای برای بازآرایی اجزا به گونه ای که بازتاب ها و پراش ها در محل واقعی خود قرار گیرند
693	migration2	مهاجرت	پیشروی کانون زمین لرزه در امتداد کمربند زلزله یا زون گسلی (fault zone)، از مکانی به مکان دیگر، ناشی از انباشت کرنش
694	mineralization potential	پتانسیل کانی شدگی	ولتاژهای طبیعی مربوط به نهشته های معدنی شامل پتانسیل های خودبه خودی الکتروشیمیایی
695	minimum-phase wavelet	موجک کمینه فاز	موجک دو نمونه ای [a,b] هر گاه $ a > b $ باشد
696	misclosure → error of closure		
697	mise-à-la-masse	اتصال به جرم	روش مقاومت ویژه ای برای اندازه گیری پتانسیل روی سطح با تزریق جریان به وسیله الکتروده متصل به جسم بی هنجار مدفون
698	mixed-phase wavelet	موجک آمیخته فاز	موجکی که پس از تفکیک تبدیل z آن به موجک های دو نمونه ای، به صورت موجک های کمینه فاز و بیشینه فاز ظاهر می شود
699	moderate earthquake	زمین لرزه متوسط	زمین لرزه ای با بزرگی برابر یا بزرگ تر از ۵ و کوچک تر از ۷
700	Moho	موهو	← ناپیوستگی موهو
701	Mohorovicic discontinuity, M-discontinuity	ناپیوستگی موهو	مرز لرزه ای میان پوسته و گوشته زمین اخت. موهو Moho
702	moment magnitude	بزرگی گشتاوری	بزرگی زمین لرزه بر پایه گشتاور لرزه ای، با فرض ثابت بودن آفت تنش
703	moveout, stepout	برون راند	اختلاف زمان رسید موج به لرزه یاب های واقع در فاصله های مختلف از چشمه
704	moving-source method	روش چشمه متحرک	نوعی داده برداری، عموماً در الکترومغناطیس، که در آن چشمه انرژی (فرستنده) و آشکارسازها (گیرنده ها) در وضعیت نسبی مشابهی قرار دارند و برای تهیه نمودار یا نقشه با هم حرکت داده می شوند
705	multiple reflection	بازتاب چندباره	انرژی یا موج لرزه ای که بیش از یک بار بازتاب شده است
706	narrow azimuth geometry	چیدمان باریک سمت	نوعی هندسه برداشت سه بعدی که در آن موج هایی که از سمت های مختلف با گستره باریک می رسند ثبت می شوند
707	natural radio-frequency interference	تداخل بسامد رادیویی طبیعی	آشفته گی موجود در ارتباطات رادیویی ناشی از علامت های رادیویی که منشأ آنها چشمه های طبیعی روی زمین یا بیرون جو است

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
708	natural remanence → natural remanent magnetization		
709	natural remanent magnetism → natural remanent magnetization		
710	natural remanent magnetization, NRM, natural remanence, natural remanent magnetism	مانده مغناطش طبیعی	مغناطش سنگ هنگامی که میدان مغناطیسی وجود ندارد
711	neap tide	که کشند	پایین ترین گستره کشندی ماهانه، در زمان تریب ماه و هنگامی که اثر ماه، اثر خورشید را خنثی کند
712	negative Induced Polarization effect	اثر قطبش القایی منفی	ولتاژ واپاشی قطبش القایی ناشی از شکل هندسی جسم قطبش پذیر کم عمق و آرایه الکترودی با علامت مخالف جریان تزریق شده
713	NMO velocity → normal move out velocity		
714	nonorthogonal geometry	چیدمان نامتعامد	هر نوع هندسه برداشت سه بعدی که در آن از شبکه راست خطها استفاده نمی شود مت. چیدمان مایل slanted geometry
715	nonpolarizable electrode	الکتروود قطبش ناپذیر	الکتروودی که پتانسیل آن ناشی از جریان عبوری از آن نیست
716	normal array	آرایه بهنجار	نوعی آرایه الکتروودی درون چاهی شبیه به آرایه قطبی-قطبی که در آن الکترودهای جریان و پتانسیل واقع در بی نهایت در خارج از چاه قرار دارند
717	normal gravity	گرانی بهنجار	مقدار شتاب گرانی بر روی یک بیضوی که دارای پتانسیل گرانی ثابت باشد
718	normal height	ارتفاع عمودین	ارتفاع عمودی از بیضوی تا زمین سان
719	normal move out velocity (NMO velocity)	سرعت برون راند بهنجار	سرعتی برای تصحیح برون راند بهنجار در نگاشت های هم میان نقطه
720	normal moveout	برون راند بهنجار	اختلاف زمان های رسید موج بازتابی به هر لرزه یاب با بازتاب عمودی
721	normal polarity	قطبایی بهنجار	مانده مغناطش طبیعی تقریباً همسو با میدان محیطی کنونی زمین
722	normalized apparent resistivity syn.: normalized depth investigation	مقاومت ویژه ظاهری بهنجار شده	نسبت مقاومت ویژه ظاهری به مقاومت ویژه لایه بالایی
723	normalized depth investigation → normalized apparent resistivity		
724	north geomagnetic pole, north pole, north magnetic pole	قطب شمال زمین مغناطیسی	قطب زمین مغناطیسی در نیمکره شمالی با موقعیت تقریبی ۷۹/۵ درجه عرض شمالی و ۷۱/۵ درجه طول غربی
725	north magnetic pole → north geomagnetic pole		
726	north pole → north geomagnetic pole		
727	northern lights	نورهای شمالی	← شفق شمالگان
728	NRM → natural remanent magnetization		
729	observed gravity	گرانی مشاهده ای	گرانی حاصل از اندازه گیری های مطلق یا نسبی
730	ocean basin	حوضه اقیانوسی	گودی بزرگ روی سطح سنگکره زیر اقیانوس
731	off time	زمان قطع	زمانی که در آن فرستنده قطبش القایی قطع می شود و ولتاژ واپاشی در گیرنده اندازه گیری می شود

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
732	offset 2	دورآفت	فاصله چشمه از لرزه‌یاب یا مرکز گروهی از لرزه‌یابها
733	offset vertical seismic profiling	لرزه‌نگاری قائم دورآفتی	نوعی لرزه‌نگاری قائم که در آن چشمه در فاصله معینی از دهانه چاه و گیرنده در عمق‌های مختلف چاه قرار می‌گیرد
734	Omori's law	قانون آموری	قانونی تجربی که کاهش شمار پس‌لرزه‌ها در واحد زمان را به صورت رابطه‌ای توانی نشان می‌دهد
735	optically pumped magnetometer	مغناطیس‌سنج نوردمشی	نوعی مغناطیس‌سنج که شدت میدان مغناطیسی کلی را با استفاده از بسامد تقدیمی اتم‌های مغناطیسی در حالت گازی اندازه‌گیری می‌کند
736	orthogonal acquisition → orthogonal geometry		
737	orthogonal geometry, orthogonal acquisition	چیدمان متعامد	نوعی هندسه برداشت که در آن خطوط چشمه و گیرنده عمود بر یکدیگرند
738	outer core	برون‌هسته	بخش بیرونی هسته زمین
739	P coda	پساموج P	آن بخش از موج‌های P، ناشی از تبدیل موج P به S در میانها یا بازتاب‌های چندباره یا پراکنش، که بعد از موج‌های اول ثبت می‌شوند
740	P wave	موج P	نوعی موج لرزه‌ای حجمی که در آن راستای ارتعاش ذرات با راستای انتشار آن یکی است
741	paleoearthquake	دیرین‌زمین‌لرزه	زمین‌لرزه پیش‌از تاریخ
742	paleolatitude	دیرینه‌عرض مغناطیسی	عرض مغناطیسی ناحیه‌ای معین بر روی سطح زمین، در گذشته‌های زمین‌شناختی متد. دیرینه‌عرض
743	paleomagnetic pole	قطب دیرینه‌مغناطیسی	محل برخورد میانگین زمانی محور دوقطبی مغناطیسی با سطح زمین
744	paleomagnetic stratigraphy syn.: magnetic stratigraphy	چینه‌شناسی دیرینه‌مغناطیسی	تشخیص واحدهای چینه‌شناسی با بهره‌گیری از مانده‌مغناطش طبیعی
745	paleomagnetism	دیرینه‌مغناطیس	مطالعه مانده‌مغناطش طبیعی مواد زمین برای تعیین شدت و راستای میدان مغناطیسی، در گذشته‌های زمین‌شناختی
746	paleoseismicity	دیرین‌زلزله‌خیزی	مطالعه زمان و وقوع و بزرگی و فراوانی زمین‌لرزه‌های پیش‌از تاریخ
747	paleoseismology	دیرینه‌زلزله‌شناسی	مطالعه زمین‌لرزه‌های پیش‌از تاریخ بر پایه شواهد زمین‌شناختی
748	parallel geometry	چیدمان موازی	نوعی هندسه برداشت که در آن چشمه‌های موازی هم‌راستا با خطوط گیرنده موازی حرکت می‌کنند
749	partial thermoremanent magnetization	مانده‌مغناطش گرمایی جزئی	مانده‌مغناطش ایجاد شده در سنگ در یک گستره دمایی مشخص در کل فرایند سرد شدن
750	patch	پار	همه ایستگاه‌های گیرنده فعال در لرزه‌نگاری سه‌بعدی که از چشمه نقطه‌ای معینی داده ثبت کنند
751	peak acceleration → peak ground acceleration		
752	peak ground acceleration, peak acceleration	اوج شتاب جنبش زمین، اوج شتاب زمین	بیشینه‌دامنه در شتاب‌نگاشت جنبش نیرومند زمین در هر زمین‌لرزه
753	peg-leg multiple	چندباره چوب‌پایی	بازتاب چندباره‌ای که مسیر انتشار آن به سبب بازتاب‌های پی‌درپی در لایه‌های نازک، متقارن نیست
754	percent frequency effect	درصد اثر بسامد	درصد اختلاف میان مقاومت‌ویژه اندازه‌گیری‌شده در دو بسامد مختلف

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
755	percent mineralization	درصد کانی شدگی	در برداشت قطبش القایی، معمولاً درصد حجمی کانی‌هایی با جلای فلزی در سنگ‌ها
756	perigee-to-perigee period → anomalous period		مترادف است با anomalous period
757	phase age → age of phase inequality		مترادف است با age of phase inequality / سن نابرابری فاز
758	pie-slice filter → velocity filter		مترادف است با velocity filter / صافی سرعت
759	piezomagnetism	فشارمغناطیس	خواص مغناطیسی سنگها که ناشی از فشار است
760	piezoremanent magnetization syn: pressure remanent magnetization	مانده‌مغناطش فشاری	مانده‌مغناطش حاصل از تنش وارده
761	pilot trace	رد راهنما	رد لرزه‌ای که دیگر ردهای لرزه نسبت به آن تنظیم می‌شود
762	plasma mantle	گوشته پلاسما	لایه‌ای از پلاسما بلافاصله در پایین مغناطیس که به سوی دم با سرعت ۱۰۰ تا ۲۰۰ کیلومتر بر ثانیه شارش دارد
763	plasma sheet	صفحه پلاسما	ناحیه‌ای شامل پلاسمای داغ که از حدود ۴۸۰۰۰ کیلومتری زمین شروع می‌شود و تا مدار ماه گسترش می‌یابد
764	plasma pause	پلاسمایست	بیرونی‌ترین بخش پلاسماسپهر که در آن چگالی پلاسما ناگهان تا ۱۰۰ برابر یا بیشتر کاهش می‌یابد
765	plasma sphere	پلاسماسپهر	ناحیه‌ای با پلاسمای نسبتاً چگال که زمین را در بر گرفته و گسترش آن از ۲ تا ۶ برابر شعاع زمین است
766	polar anisotropy, transverse isotropy (همسانگردی عرضی)	ناهمسان‌گردی قطبی	نمود یکی از خاصیت‌های کشسانی محیط که در راستاهای عمود بر محور تقارن یکسان است ولی در امتدادهای موازی محور تقارن تغییر می‌کند
767	polar electrojet	الکتروجت قطبی	کمر بند باریکی از جریان الکتریکی قوی که در نواحی قطبی یون‌سپهر پایینی جاری می‌شود
768	polarity chron synonyms: polarity epoch دور قطبایی (م. ژئوفیزیک)	گاه قطبایی	بازه زمانی پایه در مقیاس مغناطیس‌نگاشتی (magnetostratigraphic time-scale*) که در طی آن میدان مغناطیسی زمین قطبایی ثابت یا غالب دارد
769	polarity chronozone	گاه‌زون قطبایی	واحد گاه‌چینه‌نگاشتی قطبایی (*chronostratigraphic unit) مربوط به تمامی سنگ‌های دارای کانی‌های مغناطیسی یا فاقد آن که در خلال گاه قطبایی (*polarity chron) ویژه‌ای تشکیل شده‌اند
770	polarity epoch	دور قطبایی	دوره زمانی‌ای که در آن میدان مغناطیسی زمین عمدتاً قطبایی یکسان دارد
771	polarity epoch	دور قطبایی	→ polarity chron
772	polarity event	رویداد قطبایی	دوره زمانی کمتر از 100,000 سال که در آن قطبایی مغناطیسی زمین مخالف قطبایی غالب آن عصر بوده است
773	polarity event	رویداد قطبایی	→ polarity subchron
774	polarity interval	بازه قطبایی	واحدی بنیادی در رده‌بندی چینه‌نگاشتی قطبایی سنگ‌ها در قالبی مکانی
775	polarity period	دوره قطبایی	→ polarity superchron
776	polarity reversal synonyms: field reversal; geomagnetic polarity reversal; magnetic polarity reversal; magnetic reversal; reversal; geomagnetic reversal (وارونگی)	وارونگی قطبایی	تغییر میدان مغناطیسی زمین بین حالت‌های قطبایی به‌نجار (normal polarity) و وارون

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
	(زمین‌مغناطیسی (م. ژئوفیزیک)		
777	polarity rock-stratigraphic unit		→ magnetopolarity unit
778	polarity subchron synonyms: polarity event رویداد قطبایی (م. ژئوفیزیک)	زیرگاه قطبایی	بازه زمانی کوتاهی (معمولاً کمتر از ۰٫۱ میلیون سال) از قطبایی متناوب که در یک گاه قطبایی (*polarity chron) رخ می‌دهد
779	polarity subchronozone	زیرگاه‌زون قطبایی	واحد گاه‌چینه‌نگاشتی قطبایی (*chronostratigraphic unit) مربوط به تمامی سنگ‌های دارای کانی‌های مغناطیسی یا فاقد آن که در خلال زیرگاه قطبایی (*polarity subchron) ویژه‌ای تشکیل شده‌اند
780	polarity subzone	زیرزون قطبایی	بخشی کوچک از یک زون قطبایی
781	polarity superchron synonyms: polarity period دوره قطبایی	آبرگاه قطبایی	طولانی‌ترین واحد گاه‌شناختی قطبایی
782	polarity superchronozone	آبرگاه‌زون قطبایی	بزرگترین واحد گاه‌چینه‌شناختی قطبایی مربوط به تمامی سنگ‌های حاوی یا فاقد کانی‌های مغناطیسی که در خلال یک آبرگاه قطبایی (*polarity superchron) ویژه تشکیل شده‌اند
783	polarity superzone	آبرزون قطبایی	مجموعه‌ای از دو یا چند زون قطبایی
784	polarity time-scale synonyms: magnetostratigraphic time-scale, geomagnetic reversal timescale, reversal time-scale	مقیاس زمان قطبایی	نوعی مقیاس زمانی مبتنی بر وارونگی‌های قطبایی (*polarityreversal) دوره‌ای در میدان مغناطیسی زمین
785	polarity transition period	دوره گذار قطبایی	مدت زمان یک تغییر قطبایی در میدان مغناطیسی زمین
786	polarity zone synonyms: magnetopolarity zone, magnetostratigraphic polarity zone	زون قطبایی	واحد سنگ‌چینه‌نگاشتی (lithostratigraphic unit) مغناطیسی پایه که بر اساس قطبایی مغناطیسی اندازه‌گیری شده در یک سنگ تعریف می‌شود
787	polarity-change horizon		→ polarity-reversal horizon
788	polarity-chronologic unit	واحد گاه‌شناختی قطبایی	بازه زمانی مشخص در ثبت مغناطیسی که با واحدهای گاه‌چینه‌نگاشتی قطبایی (*polarity-chronostratigraphic unit) بیان می‌شود
789	polarity-chronostratigraphic unit	واحد گاه‌چینه‌نگاشتی قطبایی	توده‌ای از سنگ دارای قطبایی مغناطیسی اولیه که در هنگام رسوب یا تبلور سنگ در خلال یک بازه زمانی مشخص زمین‌شناختی نمایان می‌شود
790	polarity-reversal horizon synonyms: polarity-change horizon, magnetostratigraphic polarity-reversal horizon	افق وارونگی قطبایی	سطح یا توده منفرد معینی از چینه (strata) با ضخامتی کمتر از یک متر که در آن تغییر قطبایی مغناطیسی ثبت شده است
791	polarity-transition zone synonyms: magnetostratigraphic polarity-transition zone	زون گذار قطبایی	زونی متشکل از توده‌ای از لایه‌ها با ضخامتی بیش از یک متر از بازه انتقالی که در عرض آن تغییری در قطبایی مغناطیسی ثبت می‌شود
792	pole-dipole array syn: three point method , three-array	آرایه قطبی - دوقطبی	آرایه‌ای که در آن جفت‌الکترودهای پتانسیل پی‌درپی دورتر از یکی از الکترودهای جریان بر روی خط برداشت (survey line) قرار می‌گیرند
793	pole-pole array syn: two-array	آرایه قطبی - قطبی	آرایه‌ای که در آن دو الکترودهای پتانسیل پشت سر هم و در فاصله‌ای دور از هم بر روی خط برداشت قرار می‌گیرند
794	postseismic phase	مرحله پس‌زلزله‌ای	مرحله‌ای از فرایند کامل دگرشکلی پوسته زمین، اندک‌زمانی پس از وقوع زمین‌لرزه اصلی

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
795	poststack migration	کوچ پس برانباشت	جابه‌جایی اجزای داده‌های لرزه‌ای بر روی مقطعی که در آن چشمه و گیرنده بر هم منطبق‌اند
796	potential drop ratio	نسبت افت پتانسیل	نوعی برداشت الکتریکی که در آن ولتاژهای جفت‌الکترودهای مجاور که در یک راستا چیده شده‌اند مقایسه می‌شود
797	precursor time	مدت پیش‌نشانگری	بازه زمانی از شروع یک پدیده بی‌هنجار تا رویداد زمین‌لرزه اصلی
798	precursory phenomena	پدیده‌های پیش‌نشانگر	تغییرهای قابل مشاهده ناشی از انباشت کرنش که به زمین‌لرزه منجر می‌شود
799	preseismic phase	مرحله پیش‌لرزه‌ای	مرحله‌ای از فرایند کامل دگرشکلی پوسته زمین، اندک‌زمانی پیش از وقوع زمین‌لرزه اصلی
800	pressure remanent magnetization → piezoremanent magnetization		
801	pressure wave	موج فشاری	همان موج P است که با توجه به نوع تنش‌های به وجود آورنده آن به این نام نیز خوانده می‌شود
802	prestack migration	کوچ پیش‌برانباشت	فرایند جمع بستن دامنه انرژی لرزه‌ای روی سطح زمان سیر و نسبت دادن آن به رأس سطح، یعنی نقطه‌ای با کوتاه‌ترین زمان سیر
803	primary reflection	بازتاب اولیه	انرژی یا موج لرزه‌ای که تنها یک بار بازتاب شده است
804	primary surface rupture	گسیختگی سطحی اصلی	گسیختگی سطحی که با جابجایی زیرسطحی گسل زمین‌لرزه‌ای ارتباط مستقیم دارد
805	primary wave	موج اولیه	همان موج P است که زودتر از سایر موج‌های لرزه‌ای به گیرنده‌های لرزه‌ای می‌رسد
806	principle of reciprocity, reciprocity theorem, reciprocity principle	اصل دوسوییگی	اصولی که بر پایه آن پتانسیل ایجادشده در نقطه M، که حاصل از چشمه جریان در نقطه A است، با جابه‌جا کردن نقاط اندازه‌گیری تغییر نمی‌کند
807	probe 1	کاوند	هر ابزار اندازه‌گیری که برای دریافت اطلاعاتی ویژه در محیط جا داده شود
808	probing → expander method		
809	Profile → seismic profile		
810	profile line	خط داده‌برداری	خطی که در راستای آن اندازه‌گیری انجام می‌شود
811	prospecting seismology	لرزه‌شناسی کاوشی	← لرزه‌شناسی اکتشافی
812	pseudo-anisotropy → electrical anisotropy		مترادف است با electrical anisotropy / ناهمسان‌گردی الکتریکی
813	pseudoastatized gravimeter → astatized gravimeter		
814	pseudosection	شبه‌مقطع	نمودار پربندی حاصل از مقادیر مقاومت‌ویژه ظاهری در زیر ایستگاه‌ها در عمق‌های متناسب با فاصله میان الکترودها
815	pull-up 2	فراراند	← فراراند سرعتی
816	pull-up 2 → velocity pull-up		
817	pulse curve → Beta curve		
818	pulse induced polarization method synonyms: pulse potential, direct current pulse, simply pulse method	روش قطبش تپ‌القایی	در روش قطبش القایی حوزه زمان، نشانک / سیگنال فرستاده شده بعد از قطع جریان فرستنده که باعث ایجاد ولتاژ واپاشی می‌شود
819	pulse potential		→ pulse induced polarization method
820	push-down → velocity push-down		

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
821	push-pull wave	موج کش‌واکشی	همان موج P است که با توجه به نوع تغییر شکل محیط به این نام نیز خوانده می‌شود
822	$Q^{-1} \rightarrow Q$ inverse		مترادف است با Q inverse / وارون Q، وارون ضریب کیفیت
823	Q factor \rightarrow quality factor		مترادف است با quality factor / ضریب کیفیت
824	Q inverse, Q^{-1}	وارون Q، وارون ضریب کیفیت	وارون مقدار Q که آهنگ فروافت انرژی را برای موج‌های حجمی یا سطحی در هر دوره مشخص می‌کند
825	Q \rightarrow quality factor		مترادف است با quality factor / ضریب کیفیت
826	quality factor, Q factor, Q	ضریب کیفیت	آفت برخه‌ای انرژی موج در هر دوره نوسان
827	quasi-geoid	شبه‌زمینوار	سطحی غیرهم‌پتانسیل در نزدیکی زمینوار که فاصله هر نقطه روی آن تا سطح زمین، ارتفاع نرمال (normal height) است
828	R wave \rightarrow Rayleigh wave		
829	radioactivity log	نگاره پرتو زایی	چاه‌نگاره حاصل از تابش طبیعی یا القایی که معمولاً ناشی از پرتو گاما است
830	random geometry	چیدمان کاتوره‌ای	نوعی هندسه برداشت با توزیع کاتوره‌ای موقعیت چشمه‌ها و گیرنده‌ها
831	random uncertainty, aleatory uncertainty	عدم قطعیت کاتوره‌ای	عدم قطعیت ناشی از نوفه کاتوره‌ای و خطاهای اندازه‌گیری
832	ray tracing	ردیابی پرتو	تعیین مسیر انتشار پرتو
833	Rayleigh wave, R wave	موج ری‌لی	نوعی موج سطحی که موجب حرکت پس‌رونده و بیضی‌وار ذرات در محیط می‌شود
834	raypath	مسیر پرتو	خطی که در همه جا بر جبهه موج عمود باشد
835	real component \rightarrow in-phase field		
836	receiver interval	فاصله گیرنده‌ها	\leftarrow فاصله میان گروهی
837	reciprocity principle \rightarrow principle of reciprocity		مترادف است با principle of reciprocity / اصل دوسوییگی
838	reciprocity theorem \rightarrow principle of reciprocity		مترادف است با principle of reciprocity / اصل دوسوییگی
839	recurrence interval	بازه بازگشت	میانگین دوره زمانی وقوع زمین‌لرزه‌های اصلی بر روی یک گسل یا در گستره‌ای معین
840	reference datum	مبنای مرجع	کمیتی هندسی یا عددی که به یک نقطه یا صفحه یا سطح منحنی نسبت داده می‌شود و به‌عنوان مبنا یا مرجع برای سایر اندازه‌گیری‌ها به‌کار می‌رود
841	reference level	تراز مرجع	\leftarrow سطح مبنا
842	reference plane 2	سطح مرجع	\leftarrow سطح مبنا
843	reference spheroid	کره‌وار مرجع	بیضوی دوآری برای تقریب‌زنی زمینوار
844	reflection shooting \rightarrow reflection survey		
845	reflection survey syn.: reflection shooting	برداشت بازتابی	به‌کارگیری روش لرزه‌نگاری بازتابی (seismic-reflection method) برای تهیه نقشه ساختار زمین‌شناختی و عارضه‌های چینه‌شناختی
846	reflection tomography, seismic reflection tomography	برش‌نگاری بازتابی	نوعی برش‌نگاری بر پایه داده‌های لرزه‌ای بازتابی سطح به سطح
847	refraction shooting \rightarrow refraction survey		
848	refraction survey syn.: seismic refraction method,	برداشت شکستی	به‌کارگیری روش لرزه‌نگاری شکستی (seismic-refraction method) برای تهیه نقشه ساختار زمین‌شناختی

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
	refraction shooting		
849	refraction tomography, seismic refraction tomography	برش‌نگاری شکستی	نوعی برش‌نگاری بر پایه داده‌های لرزه‌ای شکست‌مرزی سطح به سطح
850	regional gravity	گرانی منطقه‌ای	میدان گرانی حاصل از تغییرات بزرگ مقیاس
851	relative apparent resistivity	مقاومت ویژه ظاهری نسبی	نسبت مقاومت ویژه ظاهری به مقاومت ویژه حقیقی بخشی از مدل
852	relative gravity	گرانی نسبی	اختلاف گرانی اندازه‌گیری شده در دو نقطه
853	relative thickness	ضخامت نسبی	نسبت ضخامت هر لایه به فاصله الکترودی
854	relative-gravity instrument	سنج‌افزار گرانی نسبی	دستگاهی که گرانی نسبی را اندازه‌گیری می‌کند
855	remanent magnetization	مانده مغناطش	خاصیت مغناطیسی باقی‌مانده در سنگ از زمان سنگی شدن
856	residual gravity	گرانی باقی‌مانده	اختلاف میان داده‌های گرانی مشاهده شده و گرانی منطقه‌ای (regional gravity*) در گرانی‌سنجی
857	resistivity index	شاخص مقاومت ویژه	نسبت مقاومت ویژه یک سازند هیدروکربنی به مقاومت ویژه آن، هنگامی که صدها درصد با آب اشباع شده باشد
858	resistivity method	روش مقاومت ویژه	روشی در ژئوفیزیک اکتشافی (exploration geophysics) که در آن اندازه‌گیری به‌طور مستقیم با نداشت نسبت ولتاژ به جریان، زمانی که جریان به بخشی از زمین مورد آزمون فرستاده می‌شود، انجام می‌پذیرد مت. روش مقاومت ویژه الکتریکی electrical resistivity method
859	resistivity spectrum syn: conductivity spectrum	طیف مقاومت ویژه	گستره مقاومت ویژه اندازه‌گیری شده ماده قطبش‌پذیر بر حسب بسامدهای متوالی
860	reversal		→ polarity reversal
861	reversal time-scale		→ polarity time-scale
862	reverse azimuth → back azimuth		
863	reverse vertical seismic profiling	لرزه‌نگاری قائم معکوس	نوعی لرزه‌نگاری قائم که در آن، بر خلاف معمول، چشمه در داخل چاه و گیرنده‌ها در سطح زمین قرار دارند
864	reversed magnetic field → reversed polarity		
865	reversed polarity, reversed magnetic field	قطبایی وارون	مانده قطبایی سنگ‌ها که در خلاف جهت قطبایی کنونی میدان مغناطیسی زمین است
866	Richter magnitude	بزرگی در مقیاس ریشتر، بزرگی ریشتر	← بزرگی محلی
867	Ricker wavelet	موجک ریکر	موجکی از نوع فاز صفر که از مشتق دوم تابع گوسی یا مشتق سوم تابع چگالی احتمال بهنجار به دست می‌آید
868	ring current	جریان حلقوی	جریان الکتریکی غرب‌سویی که در هنگام وقوع توفان مغناطیسی در ارتفاع چند برابر شعاع زمین جاری می‌شود
869	RMS velocity → root-mean-square velocity		
870	rock magnetism	مغناطیس سنگ	علم مطالعه ویژگی‌های مانده مغناطش سنگ‌ها
871	root-mean-square velocity (RMS velocity)	سرعت ریشه میانگین توان‌های دوم	سرعتی که با فرض لایه‌بندی افقی و مسیر پرتوی مشخصی عبارت است از:

$$V_{rms} [\sum V_i^2 t_i]^{1/2}$$

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			Σίτι
872	rotational remanent magnetism	مانده مغناطش چرخشی	مغناطش به دست آمده از طریق چرخش نمونه در میدان مغناطیسی متناوب
873	rotational wave	موج چرخشی	همان موج S است که با توجه به غیر صفر بودن تاو بردار جابه جایی ذرات به این نام نیز خوانده می شود
874	rupture velocity	سرعت گسیخت	سرعت انتشار گسیخت در امتداد سطح گسل در هنگام زمین لرزه
875	S wave	موج S	نوعی موج لرزه ای حجمی که در آن راستای ارتعاش ذرات بر راستای انتشار عمود است
876	scalar seismic moment → seismic moment		
877	Schlumberger array, Schlumberger electrode array	آرایه شلومبرگر	آرایه ای که در آن زوج الکترودهای داخلی برای اندازه گیری ولتاژ، در مقایسه با زوج الکترودهای خارجی جریان، خیلی به هم نزدیک اند
878	Schlumberger electrode array → Schlumberger array		
879	seaquake wave	دریا لرزه موج	← سونامی
880	seaquake, submarine earthquake	دریا لرزه	زمین لرزه ای که در زیر اقیانوس روی می دهد
881	second arrival	دومین رسید	قطار موجی که پس از اولین رسید ثبت می شود
882	secondary voltage	ولتاژ ثانوی	ولتاژ قطبشی مشاهده شده در حوزه زمان بلافاصله بعد از قطع جریان اولیه
883	secondary wave	موج دوم	همان موج S است که به خاطر کندتر بودن سرعت انتشار، بعد از موج P به گیرنده های لرزه ای می رسد
884	secular variation	تغییرات سده ای	تغییرات چند صد ساله در میدان مغناطیسی مت. تغییرات سده ای زمین مغناطیس geomagnetic secular variation
885	seism → earthquake		
886	seismic 1	زمین لرزه ای	مربوط به ارتعاش زمین ناشی از وقوع زمین لرزه
887	seismic 2	لرزه ای	مربوط به امواج کیشسان حاصل از چشمه های مصنوعی لرزه
888	seismic acquisition	داده برداری لرزه ای	گردآوری داده های لرزه ای
889	seismic anisotropy	ناهمسان گردی لرزه ای	تغییر سرعت امواج لرزه ای در نتیجه تغییر راستای انتشار و تغییر جهت قطبیدگی
890	seismic array	آرایه لرزه سنج ها	چیدمانی از دست کم سه لرزه سنج با سنج افزار و روش ثبت یکسان
891	seismic belt	کمربند زلزله	زون زمین لرزه ای با طول زیاد
892	seismic engineering → earthquake engineering		
893	seismic exploration	اکتشاف لرزه ای	به کارگیری روش های لرزه ای برای مطالعه ساختارهای زمین شناختی زیر سطحی و تعیین موقعیت ذخایر نفت و گاز و دیگر کانی ها مت. کاوش لرزه ای seismic prospecting
894	seismic gap	کاف لرزه ای	قطعه ای از یک گسل فعال که در دوره فعالیت گسل، کلان زمین لرزه ای ایجاد نکرده باشد
895	seismic hazard curve	منحنی خطر زمین لرزه	نمودار برآورد خطر احتمالاتی یا دوره بازگشت زمین لرزه بر حسب مؤلفه معینی از جنبش زمین، برای یک ساختگاه مشخص

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
896	seismic hazard, earthquake hazard	خطر زمین لرزه	برآورد احتمال جنبش زمین با مؤلفه‌هایی معین بر اثر زمین لرزه در یک مکان
897	seismic imaging, seismic migration	تصویرسازی لرزه‌ای	فرایندی که لرزه‌نگاشت‌های ثبت شده در سطح زمین را به تصویرهایی از خواص درونی زمین تبدیل می‌کند
898	seismic migration → seismic imaging		
899	seismic moment, scalar seismic moment	گشتاور زمین لرزه	کمیتی فیزیکی که کل انرژی آزاد شده در هنگام رویداد زمین لرزه را نشان می‌دهد
900	seismic profile syn.: profile	نگاشت لرزه‌ای	نگاشت حاصل از ثبت امواج ایجاد شده به وسیله یک چشمه در کاوش لرزه‌ای با استفاده از گروه آشکارسازها
901	seismic prospecting	کاوش لرزه‌ای	← اکتشاف لرزه‌ای
902	seismic reflection tomography → reflection tomography		
903	seismic refraction method → refraction survey		
904	seismic refraction tomography → refraction tomography		
905	seismic risk	خطرپذیری زمین لرزه‌ای	برآورد احتمال وقوع زمین لرزه و خسارت‌های عمده ناشی از آن
906	seismic sea wave → tsunami		
907	seismic section	مقطع لرزه‌ای	نمایش داده‌های لرزه‌ای در راستای یک خط
908	seismic shooting 1 syn.: shoot 1	لرزه‌سازی	تولید امواج لرزه‌ای در زمین با ماده منفجره یا هر وسیله دیگر
909	seismic shooting 2 → seismic survey		
910	seismic source characterization	سرشت‌نمایی چشمه زمین لرزه	تعیین بزرگی و آهنگ بازرویداد زمین لرزه‌های بزرگ ویرانگری که ممکن است از گسل‌های فعال نزدیک یک ساختگاه ناشی شوند
911	seismic surge → tsunami		
912	seismic survey syn.: shoot 2, seismic shooting 2, seismic surveying	برداشت لرزه‌ای	تهیه تصویر از ساختارهای زمین‌شناختی با مشاهده یا ثبت امواج لرزه‌ای بازتابی و شکستی که به وسیله چشمه لرزه‌ای مصنوعی تولید شده‌اند
913	seismic surveying → seismic survey		
914	seismic tomography	برش‌نگاری لرزه‌ای	روشی برای یافتن توزیع سرعت و بازتابندگی با مشاهده‌های بسیار و به‌کارگیری چیدمان‌های مختلف چشمه و گیرنده
915	seismic trace	رد لرزه	نمودار حرکت‌های زمین بر حسب زمان که با لرزه‌نگار ثبت شود
916	seismic wave	موج لرزه‌ای	اصطلاح عمومی برای موج‌های کشسانی ناشی از زمین لرزه‌ها یا چشمه‌های لرزه‌ای مصنوعی که در زمین انتشار می‌یابند
917	seismicity	زلزله‌خیزی	پراکندگی زمانی و مکانی زمین لرزه‌ها
918	seismogenic structure	ساختار لرزه‌زا	ساختاری با توان ایجاد زمین لرزه
919	seismogenic zone	زون لرزه‌زا	بخشی از پوسته یا سنگ‌کره که می‌تواند سبب ایجاد زمین لرزه شود
920	seismogram	لرزه‌نگاشت	نمودارهای حاصل از ثبت لرزش‌های زمین
921	seismograph	لرزه‌نگار	دستگاهی برای دریافت و ثبت لرزش‌های زمین
922	seismological parameter	پارامتر لرزه‌شناختی	عاملی برای سرشت‌نمایی ویژگی‌های لرزه‌شناختی چشمه یا مسیر انتشار یا پاسخ ساختگاه
923	seismology 1	زلزله‌شناسی	علم مطالعه زمین لرزه‌ها و ساختار درونی زمین با بهره‌گیری از امواج لرزه‌ای

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
924	seismology 2	لرزه‌شناسی	علم مطالعه انتشار موج‌های کشسانی در زمین و پدیده‌های مربوط به آنها
925	seismometer	لرزه‌سنج	دستگاهی که حرکت‌های زمین با آن آشکار و سنجیده شود
926	seismoscope	لرزه‌نما	دستگاهی که رویداد زمین‌لرزه را، بدون نگاشت جنبش زمین به‌صورت تابعی از زمان، نشان می‌دهد
927	seismotectonic province	ایالت لرزه‌زمین‌ساختی	منطقه‌ای که در آن فرایندهای زمین‌شناختی و زمین‌لرزه‌ای، نسبتاً یکسان فرض می‌شود
928	seismotectonics	لرزه‌زمین‌ساخت	مطالعه رابطه میان رخداد زمین‌لرزه و فرایندهای زمین‌ساختی
929	self-exciting dynamo	دینام خودانگیخته	دینامی که قادر به تولید میدان مغناطیسی در اطراف خود است
930	self-reversal	خودوارونی	ایجاد مانده‌مغناطش طبیعی در سنگ در خلاف جهت میدان مغناطیسی محیط در هنگام تشکیل سنگ
931	shadow zone	زون سایه	ناحیه‌ای در فاصله تقریبی ۱۰۰ تا ۱۴۰ درجه از رومرکز زمین‌لرزه که در آن موج P به سبب عبور از محیط کم‌سرعت دریافت نمی‌شود
932	shallow-focus earthquake	زمین‌لرزه کم‌ژرفا	زمین‌لرزه‌ای با عمق کانونی کمتر از ۷۰ کیلومتر
933	shear wave	موج برشی	همان موج S است که با توجه به نوع گرنش‌های به‌وجودآورنده آن به این نام نیز خوانده می‌شود
934	shoot 1 → seismic shooting 1		
935	shoot 2 → seismic survey		
936	shooting under → undershooting		
937	short-path multiple	چندباره کوتاه‌مسیر	بازتاب چندباره‌ای که به سبب کوتاهی مسیر بازتاب، به‌صورت دنباله موج اصلی ظاهر می‌شود
938	shot 1	چشمه لرزه	هر نوع چشمه انرژی لرزه‌ای
939	shot 2	انفجار	عملکرد هر نوع ماده منفجره که موج لرزه‌ای ایجاد کند
940	shot bounce	تکان اتافک	نوعی نوفه در لرزه‌نگاشت ناشی از حرکت‌های مکانیکی اتافک ثبت داده
941	shot break syn.: shot instant, time break	لحظه انفجار	لحظه ایجاد موج لرزه‌ای به وسیله چشمه لرزه
942	shot depth	عمق چشمه	فاصله سطح زمین تا ماده منفجره در داخل چاه
943	shot elevation	ارتفاع چشمه	ارتفاع سطح بالایی ماده منفجره در چال انفجار [از سطح دریا]
944	shot hole syn.: shothole	چال انفجار	چالی که در آن ماده منفجره قرار داده می‌شود
945	shot instant → shot break		
946	Shothole → shot hole		
947	shot-hole elevation	ارتفاع چال انفجار	ارتفاع دهانه چال انفجار از سطح دریا
948	shot-hole log	نگاره چال انفجار	گزارش نموداری شخص حفر از عمق و ویژگی‌های سنگ‌شناختی سازندهایی که چاه در آنها حفر شده است
949	shot-moment line	سیم لحظه انفجار	سیمی پیچیده به دور ماده منفجره که در هنگام انفجار پاره می‌شود
950	shotpoint syn.: source point	نقطه انفجار چشمه‌گاه	محلی که چشمه لرزه در آن قرار دارد
951	shotpoint gap → source-point gap		
952	shotpoint interval	فاصله میان چشمه‌ای	فاصله نقطه‌های انفجار مجاور یا فاصله مرکزهای دو آرایه چشمه

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			مجاور از یکدیگر
953	simply pulse method		→ pulse induced polarization method
954	site effect	اثر ساختگاه	اثر شرایط زمین‌شناختی و عارضه‌های محلی ایستگاه ثبت بر روی جنبش‌های زمین
955	slanted geometry	چیدمان مایل	← چیدمان نامتعامد
956	slip partitioning	افراز لغزش	شکل‌گیری گسل‌های شیب‌لغز و امتداد لغز به موازات هم در ناحیه‌ای با هم‌گرایی مایل مت. افراز کرنش strain partitioning
957	slip weakening	تضعیف لغزش	رفتاری که در آن مواد با تکرار لغزش، ضعیف‌تر می‌شوند و به شرایط لغزش پایدار (* stable sliding) می‌رسند
958	small earthquake	زمین‌لرزه کوچک	زمین‌لرزه‌های همراه با شکست بخشی از پهنای یک زون لرزه‌زا
959	solar quiet current system	سامانه جریان آرام خورشیدی	سامانه جریان موجود در لایه‌ای یون سپهر که علت وقوع تغییرات روز آرام خورشیدی است
960	solar quiet day variation	تغییرات روز آرام خورشیدی	تغییرات میدان مغناطیسی زمین در روزهای آرام مغناطیسی
961	solar-terrestrial phenomena	پدیده‌های خورشیدی-زمینی	پدیده‌های قابل مشاهده بر روی زمین ناشی از تأثیر خورشید
962	sonic log syn: acoustic-velocity log, continuous-velocity log	نگاره صوتی	نگاره زمان سیر امواج لرزه‌ای در واحد طول دیواره چاه که معمولاً بر حسب میکروثانیه بر فوت است
963	sounding → expander method		
964	sounding 1	عمق‌یابی	اندازه‌گیری عمق دریاها و دریاچه‌ها و رودخانه‌ها با وسایل مختلف
965	sounding 3	گمانه‌زنی	تعیین تغییر هر کمیت با عمق
966	source point → Shotpoint		
967	source time function	تابع زمانی چشمه	شکل تپ‌های موج حجمی ناشی از فرایند گسلش
968	source-point gap syn.: shotpoint gap	کاف چشمه‌گاهی	فاصله میان نزدیک‌ترین گروه‌های لرزه‌یاب در طرفین چشمه
969	south geomagnetic pole, south pole, south magnetic pole	قطب جنوب زمین مغناطیسی	قطب زمین مغناطیسی در نیمکره جنوبی با موقعیت تقریبی ۷۸/۵ درجه عرض جنوبی و ۱۱۱ درجه طول شرقی
970	south magnetic pole → south geomagnetic pole		
971	south pole → south geomagnetic pole		
972	southern lights	نورهای جنوبی	← شفق جنوبگان
973	spherical divergence	واگرایی کروی	→ geometrical spreading
974	spinner magnetometer	مغناطیس‌سنج چرخشی	سنج‌افزاری که با چرخاندن نمونه، ولتاژ متناوب القایی را برای تعیین شدت و جهت میدان مغناطیسی اندازه‌گیری می‌کند
975	split spread	دوسوگسترش	نوعی آرایش لرزه‌ای که در آن چشمه در وسط گسترش لرزه‌یاب‌هاست
976	split spread data acquisition	داده‌برداری دوسوگسترش	داده‌برداری لرزه‌ای با قرار دادن چشمه در وسط پروفیل لرزه‌ای
977	spontaneous potential syn: self potential	پتانسیل خودبه‌خودی	اختلاف پتانسیل طبیعی بین هر دو نقطه روی زمین
978	spring tide	مه‌کشند	بالاترین گستره کشندی ماهانه، هنگامی که ماه در وضعیت نزدیک به ماه کامل یا ماه نو باشد
979	stable sliding	لغزش پایدار	لغزش پیوسته در سطوح گسلی بسیار هموار

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
980	stable tectonic regime	نظام زمین‌ساختی پایدار	نظام زمین‌ساختی منطقه‌ای که در آن دگرشکلی و وقوع زمین‌لرزه‌ها نسبتاً کم است
981	stacking velocity	سرعت برانباشت	سرعتی که با تحلیل سرعت تعیین می‌شود و برای برانباشت نگاشت هم‌میان‌نقطه به کار می‌رود
982	stake resistance	مقاومت تیرک	مقاومت الکتریکی میان الکتروود جریان و زمین
983	stepout → moveout		
984	stepover	گسل گامه	پهنه‌ای که در آن یک گسل پابان می‌یابد و گسل دیگر با گامی به چپ یا راست، در همان امتداد شروع می‌شود
985	stick-slip, unstable sliding (لغزش (ناپایدار	چسبش - لغزش	چرخه گسلس دوره‌ای یا شبه‌دوره‌ای با دوره ایستایی و بارگذاری کشسان نسبتاً طولانی که در پی آن لغزش گسلی سریعی رخ می‌دهد
986	storm microseism	خردلرزه توفان	خردلرزه بلنددوره (دوره بیش از ۲۵ ثانیه) ناشی از موج‌های اقیانوس
987	straight-line geometry	چیدمان راست خط	هر نوع هندسه برداشت سه‌بعدی که در آن چشمه‌ها و گیرنده‌ها بر روی خط‌های مستقیم باشند
988	strain 2	گرنش	تغییر ابعاد یا شکل جسم بر اثر تنش
989	strain partitioning	افراز گرنش	← افزایش لغزش
990	streamer	کشانه	وسیله‌ای دریایی که سنج‌افزارهای ژئوفیزیکی در آن تعبیه و با کشتی کشیده شود
991	streaming potential	پتانسیل جریانی	پتانسیلی ضعیف ناشی از گذر مایع یونی از سنگ متخلخل
992	stress 2	تنش ۱	نیروی وارد بر واحد سطح در نقطه‌ای داخل جسم
993	stress drop	افت تنش	اختلاف تنش‌های برشی وارد بر صفحه گسل، پیش از زمین‌لرزه و پس از آن
994	strip thrust)V(→ décollement1		
995	strong ground motion	جنبش نیرومند زمین	جنبش زمین با چنان توانی که بتواند به ساختمان‌ها و آنچه در آنهاست خسارت چشمگیر وارد کند
996	submarine earthquake → seaquake		
997	substorm Syn.: magnetic substorm	خردتوفان	مجموعه‌ای از شفق‌های یون‌سپهری و آشفتگی‌های مغناطیسی سپهری که از سی دقیقه تا یک ساعت دوام می‌آورند
998	sudden commencement	آغاز ناگهانی	رشته توفان‌هایی مغناطیسی که ناگهان و هم‌زمان بر روی زمین شروع می‌شوند
999	sudden ionospheric disturbance	آشفتگی ناگهانی یون‌سپهر	آشفتگی در یون‌سپهر که چند دقیقه پس از وقوع شراره خورشیدی ایجاد می‌شود
1000	sun-synchronous orbit	مدار خورهمگام، مدار خورشیدآهنگ	مدار زمینی فضاپیما که بر روی آن فضاپیما همواره جهت یکسانی نسبت به خورشید دارد
1001	suppressed layer	لایه پنهان	لایه‌ای که مقاومت‌ویژه آن بین مقاومت‌ویژه‌های لایه‌های مجاور است و به‌جز هنگامی که ضخیم باشد مشاهده نمی‌شود
1002	surface wave	موج سطحی	نوعی موج لرزه‌ای که در سطح زمین منتشر می‌شود
1003	survey geometry	هندسه برداشت	← چیدمان میدانی
1004	swath	باریکه	ناحیه باریکی که چشمه‌های موجود در آن بدون غلتش عمودبه‌خط عمل می‌کنند

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
1005	sympathetic surface rupture	گسیخت سطحی همخوان	لغزش سطحی چکانشی در امتداد گسلی دور از گسل اول
1006	synthetic fault	گسل هم‌نهاد	گسلی فرعی با زاویه کوچک نسبت به گسل اصلی و در همان رژیم تنش (stress regime) که در گسل‌های امتداد لغز سوی جابه‌جایی یکسان و در گسل‌های عادی سوی شیب یکسان نسبت به گسل اصلی دارد
1007	tangential wave	موج مماسی	همان موج S است که با توجه به نوع تنش‌های به‌وجود آورنده آن به این نام نیز خوانده می‌شود
1008	target-oriented geometry	چیدمان هدف‌نگر	نوعی هندسه برداشت که برای ساختار زمین‌شناختی مشخصی پهنه شده است
1009	tectonic earthquake	زمین‌لرزه زمین‌ساختی	زمین‌لرزه ناشی از آزاد شدن انرژی انباشته‌شده بر اثر دگرشکلی زمین‌ساختی
1010	tectonomagnetism	زمین‌ساخت‌مغناطیس	مطالعه بی‌هنجاری‌های مغناطیسی ناشی از تنش‌های زمین‌ساختی
1011	tectonophysics	زمین‌ساخت‌فیزیک	شاخه‌ای از ژئوفیزیک که در آن نیروهای به‌وجود آورنده جنبش‌ها و دگرشکلی‌های پوسته زمین بررسی می‌شود
1012	tectonosphere	زمین‌ساخت‌کره	زون یا لایه‌ای از زمین در بالای تراز تعادل هم‌ایستایی که خاستگاه جنبش‌های زمین‌ساختی است
1013	teleseism	دورلرزه	زمین‌لرزه‌ای به فاصله رومرکزی ۳۰ تا ۸۰ درجه از ایستگاه لرزه‌نگاری
1014	telluroid	زمینسان	سطحی که پتانسیل بهنجار هر نقطه آن برابر با پتانسیل واقعی نقطه نظیرش بر روی سطح زمین است
1015	temperature log → geothermal log		
1016	terrain correction, topographic correction	تصحیح زمینگان	تصحیح داده‌های گرانی به سبب نابرابری ارتفاع ایستگاه با مناطق اطراف
1017	thermal exploration → geothermal exploration		
1018	thermoremanent magnetization	مانده‌مغناطش گرمایی	جهت‌گیری مغناطیسی در یک سنگ آذرین در مدت زمان سرد شدن از دمای کوری تا دمای محیط
1019	thickness contour → isopach		
1020	thickness line → isopach		
1021	thickness map → isopach map		
1022	three point method → pole-dipole array		
1023	three-array → pole-dipole array		
1024	tidal correction	تصحیح کِشند	تصحیح اندازه‌گیری‌های گرانی برای جبران اثرهای ماه و خورشید یا همان کِشند زمین متد. تصحیح کِشند زمین Earth-tide correction
1025	tidal current	جریان کِشندی	حرکت افقی متناوب آب اقیانوس، وابسته به افت‌وخیز کِشند ناشی از نیروهای تولیدکننده کِشند
1026	tidal gravimeter	گرانی‌سنج کِشندی	گرانی‌سنجی که برای اندازه‌گیری تغییر گرانی بر اثر نیروی کِشندی در زمین سخت به‌کار می‌رود
1027	tide	کِشند	بالا و پایین رفتن دوره‌ای سطح آب اقیانوس و پوسته زمین بر اثر نیروهای گرانشی ماه و خورشید
1028	time break → shot break		

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
1029	time constant → decay constant		
1030	time history	تاریخچه زمانی	توالی مقادیر هر کمیت متغیر با زمان که در فاصله‌های زمانی ثابت اندازه‌گیری شوند
1031	time section	مقطع زمانی	مقطع لرزه‌ای که مقیاس قائم آن زمان رسیده است
1032	time-distance curve	منحنی زمان - مسافت	نمودار زمان سیر برحسب فاصله از چشمه
1033	time-domain electromagnetics → transient electromagnetic induction		مترادف است با transient electromagnetic induction / القای الکترومغناطیسی گذرا
1034	topographic correction → terrain correction		
1035	torsion balance	ترازوی پیچشی	دستگاهی برای اندازه‌گیری مشتق‌های دوم پتانسیل متد. ترازوی پیچشی اوتوش Eötvös torsion balance ترازوی اوتوش Eötvös balance
1036	transfer function	تابع انتقال	تابعی که رابطه میان مؤلفه‌های افقی یا قائم میدان مغناطیسی را نشان می‌دهد
1037	transient electromagnetic induction, time-domain electromagnetics	القای الکترومغناطیسی گذرا	روشی برای تعیین توزیع رسانندگی الکتریکی زیرسطحی با استفاده از میدان‌های واپاییده مصنوعی
1038	transverse isotropy → polar anisotropy	همسانگردی عرضی	مترادف است با polar anisotropy / ناهمسان‌گردی قطبی
1039	transverse wave	موج عرضی	همان موج S است که با توجه به عمود بودن راستای ارتعاش ذرات به راستای انتشار موج به این نام نیز خوانده می‌شود
1040	travel time 1	زمان سیر	مدت‌زمان لازم برای رسیدن موج لرزه‌ای از چشمه به لرزه‌سنج
1041	traveltime tomography	برش‌نگاری زمان سیری	روشی برای یافتن مدل توزیع سرعت در زمین با به‌کارگیری زمان سیرهای قرائت‌شده
1042	triggered earthquake	زمین‌لرزه چکانشی	زمین‌لرزه‌ای که در هنگام زمین‌لرزه اصلی یا زمان کوتاهی پس از آن کاملاً بیرون از منطقه پس‌لرزه‌ها روی می‌دهد
1043	true resistivity	مقاومت ویژه حقیقی	مقاومت ویژه یا اثر قطبش القایی محدود‌های از یک محیط همگن
1044	tsunami, seismic sea wave, seismic surge	سونامی	موج دریایی گرانشی ناشی از آشفتگی‌های بزرگ مقیاس و کوتاه‌مدت کف دریا، حاصل از زمین‌لرزه‌های کم‌عمق و فوران‌های آتشفشانی و زمین‌لغزش‌های کف اقیانوس متد. دریالرزه موج seaquake wave
1045	two-array → pole-pole array		
1046	type curve → master curve		مترادف است با master curve / سرمحنی
1047	ultra-microearthquake	ریززمین لرزه	زمین‌لرزه‌ای با بزرگی کوچک‌تر از ۱
1048	undershooting Syn.: shooting under	برداشت لرزه‌ای زیرگذری	نوعی لرزه‌نگاری که در آن به دلیل وجود مانع در سطح زمین، چشمه و گیرنده‌ها در طرفین مانع قرار می‌گیرند
1049	undulation	موجوارگی	← موجوارگی زمینوار
1050	unilateral rupture	گسیخت یک‌سویه	نوعی گسیخت گسل که در آن انتشار جبهه گسیخت از کانون زمین‌لرزه یک‌سویه است
1051	unstable gravimeter → astatized gravimeter		

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
1052	unstable sliding → stick-slip	لغزش ناپایدار	مترادف است با stick-slip
1053	updip	فراشیب	جهت روبه بالا و موازی با شیب یک لایه یا سطح
1054	uphole geophone syn: shotpoint seis, bug, uphole seis	لرزه‌یاب بالای چاه	لرزه‌یاب مستقر در نزدیکی دهانه چال انفجار
1055	uphole method	روش بالاچاهی	روش تهیه نمودار جبهه موج لایه‌های سطحی با استفاده از چشمه‌های واقع در عمق‌های مختلف و گسترش لرزه‌یاب‌ها در سطح زمین
1056	uphole survey syn: uphole shooting	برداشت بالاچاهی	ثبت زمان سیر موج از چشمه‌ها در عمق‌های مختلف چاه با گیرنده‌ای در سر چاه
1057	uphole time	زمان بالاچاهی	زمان رسیدن اولین موج حاصل از انفجار به لرزه‌یاب در نزدیکی سر چاه
1058	upper crust	روبوسته	بخشی از پوسته زمین بر روی ناپیوستگی کُتراد
1059	upper mantle	روگوشته	بخشی از گوشته زمین در عمق کمتر از حدود ۷۰۰ کیلومتر
1060	upsweep	فراروبش	روپشی که در آن بسامد با زمان افزایش می‌یابد
1061	upward continuation	ادامه فراسو	محاسبه میدان پتانسیل در تراز بالاتر از تراز که میدان در آن اندازه‌گیری شده است
1062	velocity	سرعت	آهنگ انتشار موج لرزه‌ای بدون اشاره به راستایی مشخص
1063	velocity analysis	تحلیل سرعت	محاسبه سرعت برانباشت و سرعت برون‌راند بهنجار با اندازه‌گیری مقدار برون‌راند بهنجار
1064	velocity anisotropy, coefficient of anisotropy (ضریب ناهمسانگردی)	ناهمسان‌گردی سرعت	۱. اختلاف برخه‌ای بین بیشینه و کمینه سرعت در راستاهای مختلف ۲. نسبت بیشینه سرعت به کمینه سرعت در راستاهای مختلف
1065	velocity anomaly	بی‌هنجاری سرعتی	ویژگی ظاهر شده به دلیل وجود بی‌نظمی‌هایی در سرعت
1066	velocity contrast	تباين سرعت	تغییر در سرعت که به بازتاب یا تغییر جهت انتشار موج منجر می‌شود
1067	velocity corridor	گستره سرعت	محدوده قابل قبول از سرعت برانباشت در تحلیل سرعت
1068	velocity cube → velocity model		
1069	velocity discontinuity	ناپیوستگی سرعت	تغییر ناگهانی در آهنگ انتشار موج‌های لرزه‌ای در درون زمین
1070	velocity filter, apparent velocity filter, fan filter, dip filter, f-k filter, pie-slice filter	صافی سرعت	نوعی پالایه که بر اساس سرعت ظاهری یا برون‌راند بهنجار عمل می‌کند
1071	velocity function	تابع سرعت	رابطه‌ای ریاضی که بیانگر ارتباط سرعت با عمق یا زمان رسید امواج بازتابی است
1072	velocity gradient	گرادیان سرعت	مشتق میدان سرعت یا تغییر آن در راستای افقی و قائم
1073	velocity inversion	وارونگی سرعت	کاهش سرعت انتشار امواج لرزه‌ای در زمین با افزایش عمق
1074	velocity model syn: velocity cube	مدل سرعت	مدل سه‌بعدی توزیع مکانی سرعت موج لرزه‌ای P
1075	velocity panels	صفحه‌های سرعت‌نما	نمایش همدوسی رویدادهای بازتابی در لرزه‌نگاشت‌ها به‌ازای مقادیر مختلف برون‌راندهای بهنجار
1076	velocity profile, $X^2_T^2$	نگاشت سرعت	نوعی نگاشت لرزه‌ای حاصل از گسترشی بسط‌یابنده که برای ثبت امواج بازتابی در محدوده وسیعی از دورافت‌ها طراحی شده است و از اطلاعات زمان - دورافت آن می‌توان سرعت را تعیین کرد
1077	velocity pull-up	فراراند سرعتی	جابه‌جایی ظاهری و روبه‌بالای رویدادهای بازتابی به سبب وجود

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
			مناطق با سرعت زیاد در لایه‌های سطحی تر مت. فراراند 2 pull-up
1078	velocity push-down, push-down	فروراند سرعتی	جابه‌جایی ظاهری و روبه‌پایین رویدادهای بازتابی به سبب وجود مناطق با سرعت کم در لایه‌های سطحی تر
1079	velocity shadow	سایه سرعت	فراراند یا فروراند بی‌هنجار و غیرواقعی رویدادی لرزه‌ای در زیر عارضه‌ای با سرعت کم یا زیاد
1080	velocity spectrum	طیف سرعت	۱. سرعت برانباشت به‌صورت تابعی از زمان سیر بازتاب ۲. سرعت به‌عنوان تابعی از بسامد در محیط پاشنده
1081	velocity strengthening	سرعت پایایی	شرایط اصطکاکی لازم برای لغزش پایدار (* stable sliding) در گسلش
1082	velocity survey	برداشت سرعت	مجموعه‌ای از اندازه‌گیری‌ها برای تعیین سرعت متوسط به‌صورت تابعی از عمق
1083	velocity weakening	سرعت‌ایستی	رفتار اصطکاکی لازم برای آن نوع لغزش گسلی‌ای که با دوره ایستایی همراه است (* لغزش-چسبش stick-slip)
1084	vertical component filter	صافی مؤلفه قائم	پالایه‌ای در حوزه طیف با داده خطی که مؤلفه قائم میدان مغناطیسی را نگه می‌دارد یا عبور می‌دهد
1085	vertical electric sounding → depth probe	(برگشت به گروه) / مصوب نیست	
1086	vertical seismic profiling	لرزه‌نگاری قائم	اندازه‌گیری پاسخ لرزه‌یاب در عمق‌های مختلف چاه به چشمه‌ای در سطح زمین
1087	vertically oriented geophone	لرزه‌یاب قائم	نوعی لرزه‌یاب که بخش نوسان‌کننده آن تنها در راستای قائم جابه‌جا شود
1088	virtual geomagnetic pole	قطب زمین مغناطیسی مجازی	هر جهت آبی در زمینه میدان که قابل تبدیل شدن به یک موقعیت قطب باشد
1089	walkabove vertical seismic profiling	لرزه‌نگاری قائم بالاسری	نوعی لرزه‌نگاری قائم که در آن گیرنده در چاه مایل و چشمه در سطح قرار دارد و این دو طوری جابجا می‌شوند که چشمه همیشه به طور قائم بالای گیرنده باشد
1090	walkaway vertical seismic profiling	لرزه‌نگاری قائم دورشونده	نوعی لرزه‌نگاری قائم که در آن گیرنده واقع در عمق مشخصی از چاه امواج لرزه‌ای چشمه‌ای را ثبت می‌کند که بر روی یک خط راست از دهانه چاه دور می‌شود
1091	wavelet	موجک	تپ لرزه‌ای شامل تنها چند دوره
1092	wavelet equalization	یکسان‌سازی موجک	نوعی پردازش موجک برای یکسان‌سازی موجک پایه در ردلرزه‌های مختلف
1093	wavelet extraction	استخراج موجک	پردازش موجک برای تعیین شکل موجک پایه
1094	wavelet processing	پردازش موجک	پردازش به روش واهم‌آمیخت (deconvolution) برای تعیین شکل موجک پایه یا واپایش و تغییر شکل آن
1095	well log	چاه‌نگاره	نگاشت حاصل از اندازه‌گیری یک یا چند کمیت فیزیکی در داخل چاه به‌صورت تابعی از عمق مت. سیم‌خط‌نگاره wire line log
1096	well logging	چاه‌نگاری	ثبت و تحلیل مشخصات سازندی (formation) که چاه در آن حفر شده است

ردیف	واژه بیگانه	معادل فارسی	تعریف
1097	Wenner array, Wenner electrode array	آرایه ونر	آرایه‌ای با الکترودهای هم‌فاصله و متقارن که می‌تواند در امتداد خط اندازه‌گیری گسترش یابد
1098	Wenner electrode array → Wenner array		
1099	whistler	آذرسوت	علامتی رادیویی ناشی از تخلیه آذرخش که می‌تواند مسافت زیادی را در میدان مغناطیسی زمین ببیند
1100	wide-azimuth geometry	چیدمان گشاده‌سمت	نوعی هندسه برداشت سه‌بعدی که در آن موج‌هایی که از سمت‌های مختلف می‌رسند در بیشتر گیرنده‌ها ثبت می‌شوند
1101	wire line log	سیم‌خط‌نگاره	← چاه‌نگاره
1102	$X^2_T^2 \rightarrow$ velocity profile		مترادف است با velocity profile / نگاهت سرعت
1103	x-line → cross-line		
1104	x-line roll → crossline roll		
1105	zero length spring	فنر صفر	فنری که در نبود نیروهای خارجی طول مؤثرش صفر باشد
1106	zig-zag geometry	چیدمان زیگزاگی	نوعی هندسه برداشت سه‌بعدی که در آن محل چشمه‌ها، بین هر دو خط گیرنده مجاور، زیگزاگی تعیین می‌شود